

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN

17-18-19-20-21

VERGADERINGEN VAN JANUARI 1995

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
BELEIDSNOTA TOEKOMSTPERSPECTIEF VOOR HET MEDIABELEID
VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
BENOEMING VAN EEN LID VAN DE VLAAMSE REGERING
EUROMETRO
INTERPELLATIES
RESOLUTIE KINDEROPVANG
VOEREN
VRAGEN OM UITLEG

Inhoud

Nr. 17 **Donderdag 12 januari 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 857

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 857

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 857

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 857

Verslagen

Indiening, blz. 858

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 858

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 858

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 858

Kennisgeving van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 859

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 859

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 860

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 860

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 860

Samenstelling van commissies en werkgroepen

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 860

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 861

Benoeming van een lid van de Vlaamse regering, blz. 861

Voorstel van resolutie van mevrouw V. Dua, mevrouw L. Maximus, mevrouw T. Merckx-Van Goey en mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke betreffende de problematiek van de kinderopvang — 542 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 3

Bespreking, blz. 861

Sprekers : Mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, mevrouw A. Leysen, mevrouw M. Dillen, mevrouw V. Dua, mevrouw L. Maximus, mevrouw T. Merckx-Van Goey, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. x73

Nr. 18 **Donderdag 12 januari 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 875

Samenstelling van commissies en werkgroepen

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 876

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de vorderingen van de Vlaamse Gemeenschap tegen het Voerense gemeentebestuur inzake de Franstalige basisschool, blz. 876

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de stijgende trafiek en de grotere hinder van de vliegvelden van Oostende en Wevelgem ingevolge het Schengen-statuuut, blz. 877

Actuele vraag van de heer E. De Groot tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de mogelijke invoering van het persoonsgebonden budget voor gehandicapten, blz. 878

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de vergadering van het Overlegcomité van 10 januari jongstleden, blz. 879

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot de heer L. Van den Brande, ministr-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het mogelijk faillissement van New Chamebel, blz. 881

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de mogelijke installatie van een verbrandingsoven in Vlaams-Brabant, blz. 882

Actuele vraag van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de onmogelijkheid om TV-Limburg in Voeren te ontvangen, blz. 882

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering bij de

communautaire spanningen binnen de federale regering

Actuele interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van de initiatieven die door de federale regering worden genomen inzake de benoeming van een burgemeester in de gemeente Voeren

Actuele interpellatie van de heer J. Gabriëls tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de toestand in Voeren

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de communautaire spanningen binnen de federale regering en het tot standkomen van een eventueel samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen, blz. 883

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, G. Verhofstadt, E. Van Rompuy, H. Olaerts, C. Moors, J. Gabriëls, G. Bossuyt, A. Denys, H. Suykerbuyk, F. Van den Eynde, H. Schiltz, J. Valkeniers, G. Annemans, J. Geysels, L. Hancké, F. Dewinter, E. Van Vaerenbergh, F. Vandembroucke, minister T. Kelchtermans en minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 906

Benoeming van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie, blz. 906

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Aanwijzing van 7 leden, blz. 906

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, H. Schiltz en F. Dewinter

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 908

Spreker : de heer J. Van Hauthem

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende het inleiden van een procedure bij de Raad van State tot vernietiging van het koninklijk besluit van 9 januari 1995 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 september 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het college van provinciegouverneurs, ingesteld bij artikel 13 bis van de provinciewet — 663 (1994-1995) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 908

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy en P. Van Grembergen
Bespreking, blz. 908
Spreker : de heer A. Denys

Voorstel van resolutie van mevrouw V. Dua, mevrouw L. Maximus, mevrouw T. Merckx- Van Goey en mevrouw L. Nelis- Van Liedekerke betreffende de problematiek van de kinderopvang
— 542 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 909

Met redenen omklede motie van de heer A. Denys betreffende een beroep tot gedeeltelijke venietiging bij het Arbitragehof, blz. 910
Spreker : de heer A. Denys

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende het inleiden van een procedure bij de Raad van State tot vernietiging van het koninklijk besluit van 9 januari 1995 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 september 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het college van provinciegouverneurs, ingesteld bij artikel 131bis van de provinciewet
— 663 (1994-1995) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 911
Spreker : de heer P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 912

Nr. 19 **Woensdag 25 januari 1995**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 913

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 913

Voorstellen van resolutie
Intrekking, blz. 913

Jaarverslag
Indiening, blz. 913

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad
Indiening, blz. 914

Kennisgeving van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
Indiening en verwijzing, blz. 914

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 914

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 914

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 914

Samenstelling van commissies
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 914

Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
— 618 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Bespreking, blz. 914

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, A. Denys, H. Coveliers, H. Candries, mevrouw M. Dillen, de heren D. Van der Maelen, H. Van Dienderen. S. De Clerck en minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 937

Bijlage
Vraag om uitleg van de heer M. Olivier tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden betreffende de wijzigingen aan het DAC-statuut, blz. 940

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bescherming en functieinvulling van vroegere mijngebouwen in Limburg, blz. 943

Nr. 20 **Woensdag 25 januari 1995**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 947

Interpellaties (Regl. art. 78)
Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de metrolijn Brussel-Zaventem van de NV Euro-metro

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem, blz. 947

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, H. Candries, F. Dielens, H. Coveliers, H. Van Dienderen, F. Vermeiren, F. Van den Eynde en minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede moties, blz. 956

Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse

Gemeenschap
— 618 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Bespreking (Voortzetting), blz. 957
Sprekers : de heren H. Van Dienderen, H. Coveliers, H. Olaerts, A. Denys, P. Chevalier, D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, mevrouw M. Dillen en minister H. Weckx
Moties van aanbeveling, blz. 973

Regeling van de werkzaamheden, blz. 973

Nr. 21 **Donderdag 26 januari 1995**

Berichten van verhindering, blz. 975

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de raadpleging omtrent de mogelijkheden van een beroep bij de Raad van State in verband met het nieuw communautair akkoord rond Voeren, blz. 976

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gevolgen van een Nederlandse beslissing inzake de Betuwelijn voor de IJzeren Rijn, blz. 977

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuck tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de opschorting, door de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen, van de weekendvergoedingen aan de politie

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het toekennen van extra vergoedingen voor zaterdagprestaties van veiligheidsdiensten, blz. 978

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de uitoefening van de Vlaamse voogdij over Voeren, blz. 981

Actuele vraag van de heer M. Didden tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de stand van zaken met betrekking tot de aangekondigde maatregelen voor de door overstroming bedreigde Maasstreek, blz. 982

Actuele vraag van de heer F. Sarens tot de heer H. Weckx. Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het mogelijk afvoeren van het BRTN-programma „Couleur Locale”, blz. 983

Regeling van de werkzaamheden, blz. 984

Motie van orde, blz. 984

Sprekers : de heren J. Geysels en F. Dewinter

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Romouv en L. Hancké tot besluit van de op 12 januari 1995 door de heren J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Gabriels en A. Denys gehouden actuele interpellaties tot de heer L. Van den Brande: minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, respectievelijk over de betrokkenheid van de Vlaamse regering bij de communau-

taire spanningen binnen de federale regering, over de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van de initiatieven die door de federale regering worden genomen inzake de benoeming van een burgemeester in de gemeente Voeren, over de toestand in Voeren en over de communautaire spanningen binnen de federale regering en het tot standkomen van een - eventueel samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen — 667 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 985

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, F. Vergote

Met redenen omklede motie van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 12 januari 1995 door de heren J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Gabriels en A. Denys gehouden actuele interpellaties tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, respectievelijk

over de betrokkenheid van de Vlaamse regering bij de communautaire spanningen binnen de federale regering, over de houding van de Vlaamse regering ten opzichte van de initiatieven die door de federale regering worden genomen inzake de benoeming van een burgemeester in de gemeente Voeren, over de toestand in Voeren en over de communautaire spanningen binnen de federale regering en het tot standkomen van een eventueel samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen

— 668 (1994-1995) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 987

Spreker : de heer D. Van Mechelen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 988

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

J. Caubergs, S. Platteau, R. Vanlerberghe : gezondheidsredenen ;

E. Derycke, W. Goossens, A. Kempinaire, G. Versnick : buitenslands ;

P. Berben, M. Cordeel, M. Didden, H. Suykerbuyk, J. Vande Lanotte, F. Vandenbroucke, F. Vergote : ambtsverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint
-
-

en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk — 664 (1994-1995) - Nr. 1.

Verwezen naar de commissie voor Cultuur.

- Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heer A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk — 665 (1994-1995) - Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Cultuur.

- Voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremaecker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen — 666 (1994-1995) - Nr. 1.

Verwezen naar de commissie voor Cultuur.

- Voorstel van decreet van de heer E. Schuermans houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap — 669 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.
-
-

VOORSTELLEN VAN RESOLU- TIE

Intrekking

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende de verdediging van het territorialiteitsbeginsel — 661 (1994-1995) - Nr. 1.
 - Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende de herbevestiging van de intentie van de Vlaamse Raad, verwoord door zijn voorzitter op 19 december 1994 -662 (1994-1995)-Nr. 1.
-
-

JAARVERSLAG

Indiening

De voorzitter : Het volgende jaarverslag ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Verslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs en van de PMS-Centra.
-
-

ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De voorzitter : De volgende adviezen van de Vlaamse Mediaraad liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad betreffende het ontwerpbesluit betreffende de niet-openbare televisieverenigingen die zich met andere soorten van diensten richten tot het publiek of een deel ervan.
— Advies nr. 94108.
- Advies van de Vlaamse Mediaraad betreffende de aanvraag tot het doorgeven van het omroepprogramma VT 4.
— Advies nr. 95/01.

KENNISGEVING VAN DE GEWESTELIJKE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR VLAANDEREN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen werd ingediend :

- Kennisgeving van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen van 18 januari 1995 van haar beleidsnota van december 1994.
Verwezen naar de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 1/95 van 12 januari 1995 (rolnummers 625 en 662) ;
- Arrest nr. 2/95 van 12 januari 1995 (rolnummer 661).

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof betreffende een prejudiciële vraag ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummer 800.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 76)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, L. Barbé, H. Brouns, X. Buisseret, J. De Bremaeker, J. Decorte, F. De Man, J. De Roo, F. Dewinter, M. Didden, J. Eeman, J. Geysels, F. Ghesquière, M. Maertens, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren H. Olaerts, M. Olivier, H. Schiltz, L. Standaert, J. Tavernier, J. Valkeniers, B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, H. Van Dienderen, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, L. Van

Nieuwenhuysen, E. Van Vae-
renbergh, W. Verreycken.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de VLD-fractie zijn :

- in de commissie voor Samenwerking de heer Pede als vast lid vervangen door de heer Vermeiren en het vacante mandaat wordt ingevuld door de heer Denys.
- in de commissie voor Financiën en Begroting de heer Monset als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Seghers.

BELEIDSNOTA Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap- 618 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap.

De bespreking is geopend.

De heer Sarens, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Sarens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooreerst wil ik de mede-verslaggever, de heer Ver-snick, verontschuldigen.

Vervolgens wil ik mijn bijzondere dank uitdrukken ten overstaan van de diensten van de Vlaamse Raad en in het bijzonder ten aanzien van mevrouw Goossens voor het snelle en

Sarens

degelijke werk dat zij hebben verricht. Zo was men in staat dit uitvoerig en gedetailleerd verslag op een snelle manier aan de leden te overhandigen.

Ik kan ervan uitgaan dat dit verslag door de leden grondig is doorgenomen. In dit mondeling verslag zal ik mij dan ook beperken tot de grote krachtlijnen van het debat in de commissie ; ik zal hier niet ingaan op de inhoudelijke standpunten.

Op 16 november, 17 november en 30 november besprak de commissie voor de Media de beleidsnota van minister Weckx die de titel meekreeg Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap.

De bespreking verliep gedeeltelijk in samenhang met de begrotingsbespreking Media 1995 en inzonderheid met de BRTN-begroting 1995 die, in het licht van voorliggende beleidsnota, als een overgangsbegroting diende te worden beschouwd. Volgens de afgesproken procedure werd de specifieke begrotingsbespreking reeds elders gevoerd.

Vooreerst was er de inleiding van minister Weckx. Vertrekkende van de huidige foto van het medialandschap schetste de minister de verschillende aanpassingen aan de regelgeving die er in de voorbije jaren zijn gebeurd. Zij hadden tot doel een gunstig en stabiel klimaat te creëren zodat de diverse actoren van de mediasector zich ten volle zouden kunnen ontwikkelen.

De minister legde er de nadruk op dat deze medianota geen beslissingen inhield maar een discussietekst was. De evoluties op het veld hebben aanleiding gegeven tot een aantal hier geformuleerde standpunten.

Binnen het geheel is er heel wat aandacht gegaan naar de plaats van de openbare omroep in het toekomstige medialandschap.

De minister drukte de hoop uit dat de uitgangspunten die hij voor een Vlaams mediabeleid vooropstelt, met name kansen voor een pluriforme geschreven en audiovisuele media, de toegankelijkheid van de media en de verankering van de Vlaamse middelen, kunnen worden gerealiseerd.

Deze nota zou aanleiding moeten geven tot een constructief overleg en een open debat over het Vlaamse mediabeleid, inzonderheid over de toekomst van de Vlaamse omroepen.

De verschillende fracties van de Vlaamse Raad zijn op een positieve wijze op deze uitnodiging ingegaan. In het schriftelijke verslag vindt u de genuanceerde standpunten van VLD, SP, CVP, Volksunie, Agalev en Vlaams Blok netjes op een rij gezet.

In de reactie van de minister en de leden op de standpunten van de verschillende fracties vinden wij volgende thema's terug : de Europeanisering van het medialandschap, de BRTN-televisie waarbij werden besproken de opdracht, de financiering, het beheer, het personeel en de discussie betreffende de twee netten, VTM, de eventuele komst van VT4, de regionale televisie, de radio in het medialandschap, de geschreven pers, de vrije nieuwsgaring, de nieuwe technologieën, de kabelmaatschappijen en hun sociale dimensie, de Mediaraad, een mediainstituut, het belang van een onafhankelijk controlerend orgaan en de rol en de opdracht van de Vlaamse overheid in een snel evoluerend medialandschap.

Qua procedure en timing werden volgende afspraken gemaakt.

Bij het einde van de interessante gedachtenwisselingen stelde de minister voor dat, indien tijdens het mediadebat in de plenaire vergadering zou blijken dat tussen de verschillende fracties overeenstemming over de basisprincipes voor de herinrichting

van het medialandschap zou bestaan, er een viertal werkgroepen de praktische voorbereiding van het decreetgevend werk zouden voorbereiden.

Deze werkgroepen zouden uiterlijk tegen Pasen hun eindrapport moeten indienen, zodat het decreetaal werk nog vóór het zomerreces kan worden afgerond.

Uiteindelijk werd door de commissie voorgesteld dat de minister, in de loop van de daaropvolgende week, een afvaardiging van elke fractie bij zich zou roepen om over de basisprincipes te overleggen. Indien zou blijken dat hierover geen consensus bestond, had de oprichting van werkgroepen weinig zin. Indien men wel tot een consensus zou komen, kon het debat in plenaire vergadering besloten worden met een voorstel van resolutie waarin de basisprincipes worden gepreciseerd en waarin de oprichting van werkgroepen wordt aangekondigd.

De werkgroepen zouden hun activiteiten dan tegen eind februari kunnen afronden.

Dit was een kort overzicht van de werkzaamheden en besluiten van de commissie.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het minste dat wij bij het begin van de bespreking van de beleidsnota van minister Weckx kunnen zeggen is dat wij de jongste jaren bijna empirisch hebben kunnen vaststellen dat de minister niet veel geluk heeft in zijn mediabeleid.

Eerst streefde de minister, tegen beter weten in, een pax media na. Dat mislukte volledig. Nu wenste de minister een mediaconsensus tussen de democratische partijen en hij werd door zijn eigen fractie, die geen genoeg kon nemen met zijn voorstellen om op termijn te komen tot

Van Mechelen

een cleane openbare omroep, teruggefloten.

Zijn visie inzake VT4 of andere initiatieven vanuit Europa om op onze kabel te komen, hield hij, tegen beter weten in, koppig vol. Hij wordt nu teruggefloten door de grote baas van de VUM, door de Belgische Eurocommissaris en door zijn eigen vice minister-president.

De auditeur van de Raad van State is vorige maandag zeer duidelijk geweest. De Raad van State heeft nu alle twijfel weggenomen.

Collega's, we kunnen besluiten dat het mediabeleid, niet alleen van de minister van Cultuur maar ook, collega's van de SP, van de Vlaamse regering een chaos en een mislukking is. Het is volgens mij voor minister De Batselier toch iets te gemakkelijk om te zeggen dat minister Weckx fout is maar dat het zijn bevoegdheid is.

Deze vaststelling bij het begin van dit debat is eigenlijk een betreurenswaardige vaststelling.

Mijnheer de minister, de VLD heeft in het verleden steeds een constructieve houding aangenomen om tot een open en eerlijk debat inzake de media te komen.

Ik denk dat ik van op deze tribune de jongste drie tot vier jaar talloze malen heb opgeroepen om een open en constructief debat te kunnen voeren.

Ik ben blij dat wij uiteindelijk in november dit debat dan toch hebben aangevat, maar zoals u betreur ik dat wij niet tot een consensus konden komen.

Tussen 1981 en 1988 hebben onze ministers van cultuur de basis gelegd voor een zeer duidelijk, duaal mediabestel. Hun werk was in 1988 niet af. De plannen van Patrick Dewael met betrekking tot de openbare omroep werden door de Vlaamse rege-

ring, waarin u samen met de SP de meerderheid vormde, verworpen.

Mijnheer de minister, wij stellen nu vast dat u in uw medianota heel dicht de principes van de VLD, die wij sedert lang verdedigen, benaderde. Alleen dit feit was voor ons de aanleiding om constructief mee te werken.

Bovendien beseffen wij dat wij, in het huidige, turbulente en voortdurend wijzigende medialandschap, nood hebben aan een soepele en hanteerbare regelgeving die ons in staat stelt een zo ruim en kwalitatief mogelijk aanbod te waarborgen en niet om de kijkers, de lezers en de luisteraars te betuttelen.

In datzelfde medialandschap zou de openbare omroep in problemen kunnen komen. Ook wij menen dat een slagkrachtige openbare omroep noodzakelijk is voor onze samenleving. De noodzaak ervan kan volgens ons echter alleen worden aangetoond indien de openbare omroep de rol van public service vervult. Een openbare omroep die in programmatie en aanpak niet verschilt van de commerciële zenders hoeft voor ons niet. Er moet een duidelijk verschil bestaan tussen een openbare omroep en een commerciële zender. Mijnheer de minister, dit alles was voor ons de moeite waard om over de partijgrenzen heen mee te bouwen aan een consensus. In de commissie had collega Dewael er reeds voor gewaarschuwd dat de discussie niet uitsluitend tot doel mocht hebben om een privaat belang veilig te stellen voor de komende jaren of om de oppositie te vragen op de valreep het regeerakkoord mee te onderschrijven. Toch gebeurde dit. Hoewel wij er in de ultieme bespreking in de commissie niet aan toe kwamen, was uw houding ten opzichte van privaatrechtelijke initiatieven op de Vlaamse kabel corporatistisch en conservatief. U stond daarmee alleen.

Wat de evolutie inzake vrije radio's betreft, hebben wij moeten vaststel-

len dat uw fractieleider niet bereid was om u, de minister van Cultuur, te volgen. Laten we duidelijk zijn, de VLD was bereid uw compromistekst inzake de openbare omroep te aanvaarden. Uw fractieleider, gevolgd door de SP en Agalev, meende dat voor de toekomst elke vorm van grootschalige vrije radio uitgesloten moest worden. We hebben het dan over een periode van tien jaar. Mijnheer de minister, u stelde dat niet voor. Wij meenden evenmin dat dit in de tekst moest worden ingeschreven. Wij eisten enkel dat er over grootschalige radio's gesproken moest kunnen worden als de mogelijkheden voor de BRTN en de lokale radio's gevrijwaard zouden zijn en als de evolutie van het medialandschap ingevolge de uitgebreide technologische revolutie die aan de gang is dit mogelijk zou maken. Wij aanvaardden niet dat men dit anno 1995 zou uitsluiten voor een periode van maar liefst tien jaar. Mijnheer de minister, de VLD wou uw uitgestoken hand aanvaarden. De heer Van Rompuy heeft dit echter abrupt afgebroken. Voor ons bewijst dit dat u zelf misschien wel een mediaconsensus nastreeft, maar dat uw partij dat niet doet. Zij weet immers dat het beleid toch kan worden gemanipuleerd door de meerderheid. Zij ziet er dan ook geen graten in om een aantal van haar standpunten van de ene op de andere dag te wijzigen.

De VLD heeft gedurende de voorbije jaren steeds een duidelijk standpunt verdedigd in het mediadebat. Ik wil u nog eens herinneren aan een aantal van onze principes.

Ten eerste willen wij een liberalisering van de kabel zodat er een ruim aanbod komt voor de kijker en de luisteraar.

Ten tweede willen wij een slagkrachtige openbare omroep met een specifieke taak als public service.

Ten derde willen wij dat privaatrechtelijke initiatieven kansen krijgen.

Van Mechelen

Ten vierde willen wij Vlaanderen op het niveau van de media eindelijk concurrentieel maken in Europa, zowel op programmatorisch als op technisch vlak.

Ten vijfde willen wij de Vlaamse beeldindustrie stimuleren en de pluriformiteit van onze schrijvende pers beschermen. Wij stellen hierbij vooral de Vlaamse eigenheid prioritair.

Op basis van deze visie wil ik in concreto aangeven welk standpunt de VLD aanneemt ten aanzien van de voorstellen die de minister in zijn beleidsnota formuleert met betrekking tot drie belangrijke onderdelen, met name de vrije radio's, commerciële privaatrechtelijke initiatieven en de openbare omroep.

Ten eerste, de vrije radio's.

In de jaren zeventig zijn de vrije radio's met steun van de publieke opinie erin geslaagd uit de illegaliteit te treden en de politici te dwingen de decreetgeving te herzien.

Karel Poma heeft in 1982 een decreet uitgevaardigd. De CVP is er toen reeds in geslaagd om voldoende belemmeringen in het decreet in te bouwen zodat de vrije radio's die uit het vrij initiatief waren ontstaan, geen subsidies opeisten en enkel zonder betutteling wilden werken, in hun vrijheid sterk werden beknot.

Toen de liberalen in 1988 de facto ontslag namen uit de Vlaamse regering, heeft collega Van Rompuy de kans schoon gezien een nieuw voorstel van decreet in te dienen. Dit door de Vlaamse Raad goedgekeurde decreet zou, ik citeer : het landschap van de lokale radio's voor meer dan tien jaar stabiliseren. Einde citaat.

Dit decreet is het summum van overheidsbetutteling en -beknotting. Wat eens een opstoot was van Vlaamse creativiteit en dynamisme werd aan banden gelegd zodat -een paar grote vrije radio's uitgezonderd- op dit

ogenblik het fenomeen vrije radio op sterven na dood is.

Minister Weckx begrijpt dat dergelijke toestand niet gezond is en kondigt een aanpassing van het decreet aan. Het decreetaal werk van de heer Van Rompuy is blijkbaar geen lang leven beschoren : zowel het BRTN-decreet als het decreet betreffende de vrije radio's dat amper vier jaar geleden werd goedgekeurd, zijn aan vervanging toe.

Mijnheer de voorzitter, collega's, wij kunnen niet naast de ergerlijke bemoeizucht van de CVP kijken ! De CVP - gevolgd door de andere fracties- wenst te bepalen of de luisteraar naar kleine of grote radio's mag luisteren. Zij bepalen de inhoud van de programma's. De CVP en SP maken onderling uit welke radio's tot een bepaalde invloedssfeer mogen behoren. Na goedkeuring van het voorstel van decreet van de heer Van Rompuy zal men zonder peterschap van een van de twee meerderheidspartijen nog moeilijk aan de bak kunnen komen.

Het beleid kan ook een andere weg kiezen !

Het beleid kan steunen op het compromis dat minister Weckx in zijn voorstel van resolutie heeft uitgewerkt. Alhoewel de VLD van oordeel is dat de tekst niet ver genoeg ging, was mijn fractie bereid dit compromis te aanvaarden. Ik citeer uit uw voorstel : nadat de BRTN en de lokale radio's over optimaal zendcomfort zouden kunnen beschikken moeten zich daarnaast ook private initiatieven kunnen ontwikkelen zonder dat de kwaliteit van het bestaande radioaanbod en de bestaande radio's evenwel in het gedrang komen. Einde citaat. Ik herhaal dat de VLD bereid was deze beleidsvisie te steunen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, deze beleidsvisie is de enig mogelijke.

Collega's, u gelooft toch zelf niet dat het mislukte opzet om de concurren-

tie bij de televisie monddood te maken bij de radio wel zou lukken. Wie hiervan overtuigd is, dwaalt !

Is het niet normaal dat de overheid, in de eeuw van de technologie, haar rol beperkt, enerzijds, tot het scheppen van een kader waarbinnen privaatrechtelijke initiatieven zich optimaal kunnen ontwikkelen en, anderzijds, tot het zelf inrichten van een slagkrachtige openbare televisie- en radio-omroep. Het beleid van de overheid mag er enkel op gericht zijn de kijker en de luisteraar een ruim en kwalitatief hoogstaand aanbod te verzekeren. De tijd dat de overheid bepaalt wat men mocht lezen, beluisteren of bekijken is, mijns inziens, reeds lang voorbij !

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het grenst aan het ongehooflijke dat wij dit nog moeten herhalen.

Ten tweede, de commerciële televisie.

Men kan in dit debat niet voorbijgaan aan de vraag van VT4 om op de Vlaamse kabel te mogen uitzenden en aan de weigering van de minister. U wordt daarin enkel nog gesteund door uw eigen partij.

Minister Weckx en de CVP zijn nog altijd van mening dat we het VTM-monopolie koste wat het kost moeten handhaven. We mogen evenwel niet uit het oog verliezen dat het net de CVP is die het monopolie van VTM heeft doorbroken door reclame op BRTN-radio en commerciële sponsoring op de BRTN-televisiezender toe te laten. Meer dan één miljard frank ontglipte op die manier de commerciële omroep.

In 1987 kende de regering Martens-Verhofstadt een reclamemachtiging toe en erkende de Vlaamse regering Geens met de heer Dewael als cultuurminister het monopolie van VTM voor de duur van 18 jaar. De VLD wenst aan die verbintenis niets te wijzigen, maar wil wel de omstandigheden waaronder ze tot stand

Van Mechelen

kwam eens grondig onder de loep nemen.

De initiatiefnemers waren ervan overtuigd dat een commerciële omroep slechts 1 tot 1,5 miljard frank aan reclame-inkomsten zou kunnen binnenrijven. Herhaaldelijk onderstreepten onder meer de mediatenoren Jos Van Elewyck en zijn Volksuniecollega André De Beul dat de markt in Vlaanderen ontoereikend was om een commerciële omroep echt in leven te houden. Zij voorspelden dat een dergelijk initiatief binnen de zes maanden bankroet zou zijn en zich dan tot de Vlaamse Raad zou moeten richten voor subsidie. Nu blijkt dat de reclamemarkt aanzienlijk groter is dan wat de toenmalige initiatiefnemers ons hebben voorgespiegeld. Een overduidelijk bewijs daarvan is trouwens dat VTM binnenkort met een tweede net kan uitpakken.

Bovendien beweerden de initiatiefnemers dat, onafhankelijk van de financiële context, het opstarten van een commercieel net technisch en inhoudelijk veel werk zou vergen, vanwege de beperkte know-how op dat ogenblik. Niets was minder waar en VTM bereikte al snel de vooropgestelde beleidsdoelstellingen. De omroep leverde op een mum van tijd kwaliteitstelevisie en stimuleerde de Vlaamse beeldindustrie. De toenmalige CVP-PVV-meerderheid wilde zo snel mogelijk met een dergelijke zender beginnen, terwijl de SP-VU-oppositie halsstarrig weigerden dit te aanvaarden. We moeten toegeven dat VTM handig van die situatie gebruik heeft gemaakt om een monopolie voor 18 jaar te bemachtigen.

Ik heb er overigens geen moeite mee om toe te geven dat we toen te ver zijn gegaan. Het was verkeerd een machtiging toe te kennen voor meer dan 9 jaar, maar hoe konden we toen weten dat alles zó zou verlopen. Mijnheer Van Rompuy, u hebt meer dan eens benadrukt dat de reclamemarkt niet elastisch is. De feiten

hebben ons uiteindelijk allemaal voor aap gezet.

VTM kreeg inderdaad op een onliberale manier een monopolie in handen, mijnheer Seeuws, maar de toenmalige meerderheid gaf op dat ogenblik zeer bewust zijn zegen om de Vlaamse initiatiefnemers ervan de kans te bieden te investeren in de audiovisuele sector in het tijdperk van het BRTN-monopolie. Ze zagen immers de kans schoon om een inhaaloperatie uit te voeren ten aanzien van mediagiganten zoals CLT, die toen al hun gretigheid om de Vlaamse mediamarkt in te palmen, niet onder stoelen of banken staken.

Het was een monopolie dat tot doel had de starters gelijke kansen te geven, maar de duur van de machtiging was overdreven. Ik verwijs naar een van de eerste versies van de memorie van toelichting. Daarin werd in vraag gesteld of artikel 7 van het kabeldecreet de toetsing met het Europese recht zou kunnen doorstaan, al werd geopteerd voor deze constructie om de Vlaamse initiatiefnemers gelijke kansen te geven, nadat zij jaren uitgesloten zijn geweest van de audiovisuele sector.

Ondertussen heeft de regelgeving met betrekking tot het medialandschap niet stilgestaan. In 1989 kwam er naast het verdrag van Rome ook de TV-richtlijn Televisie zonder grenzen, die de Europese regelgeving inzake radio en televisie nogmaals specificieerden en waarna voor iedereen duidelijk werd dat de monopolieclausule op de duur onhoudbaar zou worden.

In 1991 stelde toenmalig cultuurminister Patrick Dewael voor om die toestand onder ogen te zien en om na te denken over de aanpassing van het kabeldecreet. Hierdoor zou zowel de Europese regelgeving worden gerespecteerd als de constructie waardoor Vlaamse initiatieven optimaal aan bod zouden komen. De Vlaamse regering stuurde hem toen wandelen. De bespreking in de commissie blokkeerde toen op het fa-

meuze artikel 9, en de verkiezingen hebben uiteindelijk dit decreet kaduuk gemaakt.

Waar staat deze Vlaamse Raad nu in het mediadebat? Ik overloop eventjes het lijstje met de acteurs in dit stuk.

We zien een minister, die tegen beter weten in zijn wil wenst door te zetten en met een koppigheid die hem niet eigen is toch blijft vechten tegen dat reclamemonopolie.

Een persmagnaat die de polemiek niet schuwt, komt duidelijk voor zijn mening uit in bewoordingen die bij de minister als weerwerk een scheldtirade uitlokken. Woorden als demagoog en volksmenner zijn inderdaad niet gewoon in het taalgebruik tussen twee heren van stand - van CVP-stand dan nog wel. Wat de beweringen van de heer Leysen betreft, kan ik mij indenken dat hij niet de best geplaatste is om u de les te spelen. Niettemin is wat hij heeft gezegd juist.

Er is ook nog een Vlaamse EG-commissaris - niet van liberale origine - die in Europa bevoegd is voor het concurrentiebeleid. Hij stelt dat de beslissingen van minister Weckx in strijd zijn met de Europese regels.

Er is, heren van de SP, in Vlaanderen ook een vice-minister-president - evenmin van de liberale strekking - die zegt dat wat Weckx doet fout is - maar hij is bevoegd.

Er is een auditeur van de Raad van State die duidelijk stelt dat het kabeldecreet in bepaalde delen met name de monopoliepassus de Europese regelgeving schendt, wat betekent dat het moet worden aangepast.

Er is dan ook de Raad van State, die deze auditeur gisteren in zijn redenering heeft gevolgd.

Dit zijn allemaal geluiden die de VLD sinds 1991 laat horen.

Mijnheer de minister, ik vraag u wat er dan nog moet gebeuren om u van uw verkeerde visie af te brengen.

Van Mechelen

Voor de VLD is het duidelijk : Europa dwingt ons het kabeldecreet aan te passen, of we dat nu graag hebben of niet. Het is beter daarop positief in te spelen en ervoor te zorgen dat de gegadigden voor onze kabel in zo gelijk mogelijke omstandigheden in de toekomst kunnen opereren. Wij zullen moeten uitzoeken of wij de voorwaarden waaronder VTM vandaag valt ook kunnen opleggen aan anderen. Indien dit niet geval is, moeten wij nagaan op welke manier wij de voorwaarden voor de Vlaamse commerciële omroep kunnen aanpassen. Doordat het monopolie van VTM door Europa onderuit wordt gehaald dreigen wij VTM door onze eigen regelgeving in een moeilijke positie te brengen in het Vlaamse medialandschap.

Ik verzoek u dan ook om uw verzet tegen de europeanisering van de kabel te staken, en om onverwijld een aanpassing van het kabeldecreet voor te stellen, dit met eerbied voor het Europees verdrag en voor de oorspronkelijke bedoeling ervan. Onze opdracht is overigens het nastreven van een ruimer aanbod voor de kijker, het stimuleren van de Vlaamse beeldindustrie en pluriformiteit van de schrijvende pers. Rekening houdend met het dreigende commerciële geweld, meen ik dat het ogenblik is aangebroken om ons te bezinnen over de openbare omroep, en vooral om duidelijke afspraken te maken voor de toekomst. Wij mogen immers niet vergeten dat de BRTN en de werking ervan aan de basis liggen van het verzoek om een medianota op te stellen.

De interpellatie van collega Denys op 1 september heeft ertoe geleid dat de media-aanpak van de Vlaamse regering, zoals vastgelegd in het regeerakkoord van 1992, zou worden herzien in het belang van de openbare omroep. De vraag naar een meer slagkrachtige openbare omroep ging nog luider klinken na het optreden van enkele topambtenaren in de commissie voor de Media wiens op-

treden door velen als lamentabel werd omschreven.

Ik veroordeel echter de lek vanuit de CVP aan De Standaard, waaruit bleek dat er in de meerderheid een geheim akkoord was om de vier topambtenaren van de BRTN gezamenlijk te dumpen. Ik wil in alle duidelijkheid stellen dat twee van hen een dergelijke aanpak zeker niet verdienen. Rik Van Roost is een bekwaam en hardwerkend directeur-generaal techniek die een visie heeft op de toekomst en iedereen zal het ermee eens zijn dat Piet Van Roe van de radio een schitterend instrument heeft gemaakt. Wanneer de mogelijkheden voor een landelijke commerciële omroep worden bepleit, wordt namelijk steeds als tegenargument aangehaald dat dit niet nodig is aangezien de BRTN-radio haar werk uitstekend doet. Tegelijkertijd wil men echter de man, die dit samen met zijn medewerkers heeft bewerkstelligd, koudweg dumpen omwille van de lieve politieke vrede. Een dergelijke handelwijze staat haaks op de aanpak die moet worden ingevoerd. Verantwoordelijke plaatsen moeten worden ingenomen door bekwaame mensen, welke politieke overtuiging zij ook hebben.

Mijnheer de minister, u zult stellen dat wat ik zeg onjuist is, en dat u van de aangehaalde feiten niet op de hoogte bent. Dit is mogelijk omdat de besluitvorming in de CVP blijkbaar niet bij u ligt. Ofwel is dit gerucht juist, ofwel moeten we De Standaard catalogeren bij de roddelpers, wat u waarschijnlijk niet zult doen, zelfs niet na het optreden van de heer Leyssen van vorige zondag.

Mijnheer de voorzitter, voor de VLD is een slagkrachtige openbare omroep een hoofdzaak en een noodzaak voor een goed duaal mediabeleef. Dit moet dan evenwel een openbare omroep zijn, een public service, geen omroep die wordt uitgebouwd als een semi-commercieel station. Onze visie over een openbare omroep heeft te maken met onafhankelijkheid, onpartijdigheid, kwa-

liteit, creativiteit, loyauteit, een pluralistische ingesteldheid en een democratische toegankelijkheid. Een openbare omroep moet onafhankelijk zijn ten opzichte van de politiek, maar ook ten opzichte van iedere vorm van commercie. De berichtgeving moet onpartijdig zijn en zijn belangrijkste opdracht is het verstrekken van informatie. Dit veronderstelt totale redactionele onafhankelijkheid.

Hij moet kwalitatief zijn in zijn programmering die gericht is op de hele bevolking - maar ook op doelgroepen - en die stoelt op een drievoudige opdracht, namelijk informatie, opvoeding en ontspanning. De programmering moet op een creatieve wijze worden opgebouwd. Kijkcijfers mogen daarbij niet het belangrijkste zijn. Men moet, in woorden en daden, loyaal zijn ten opzichte van de idee openbare omroep. Het programma en het beheer moeten pluralistisch zijn. De openbare omroep moet de samenleving in al zijn schakeringen kunnen weerspiegelen, wat niets te maken heeft met de toepassing van het Cultuurpact als een apothekersweegschaal.

Met betrekking tot het democratisch aspect citeer ik uit de tekst van de minister zelf : De openbare omroep moet elementen aanreiken om de burger toe te laten zich een persoonlijke mening te vormen, zich verder te ontwikkelen. Einde citaat.

Mijnheer de minister, wij vinden dat u erin geslaagd was om in uw ontwerp van resolutie met betrekking tot de openbare omroep een tekst op te stellen waar wij achter kunnen staan omdat wij de bovenvermelde elementen erin terugvonden. Het was een compromis waarbij ook wij water in de wijn hebben gedaan.

Wij wilden die tekst aanvaarden omdat het voor ons belangrijk was dat er over de openbare omroep, over de partijgrenzen heen, een consensus kon worden bereikt. Wij blijven bereid ons engagement ten opzichte van de openbare omroep ver-

Van Mechelen

der waar te maken. Daarom zullen wij een voorstel van resolutie indienen die uw tekst grotendeels overneemt. Met de principes daarin verwoord, kunnen wij leven en wij zullen, indien wij daarom worden verzocht, constructief meewerken aan een nieuw decreet voor de openbare omroep. Dat decreet moet aan de BRTN eindelijk de kans geven om slagvaardig te reageren in het zich wijzigende Vlaamse medialandschap. Wij zullen nog meer doen. Wij zullen het voorstel van decreet dat wij op 16 maart 1990 in deze Vlaamse Raad hebben ingediend - en dat toen werd verketterd - actualiseren en opnieuw indienen.

Wij zijn ervan overtuigd dat er rond dit voorstel een consensus kan worden gevonden om aan de openbare omroep de kans te geven die hij verdient.

Sedert de bespreking van de aanpassing van het kabeldecreet, in het voorjaar 1994, is er immers opnieuw veel kostbare tijd verloren gegaan. De minister en de Vlaamse regering hebben niet geanticipeerd op de berichtgeving in verband met de komst van VT4 en het gewijzigd medialandschap, onder meer ook in Nederland. De aandelenoptie van de VUM-groep op de VT4-aandelen was een duidelijk teken aan de wand dat deze nieuwe zender kost wat kost zou trachten op te starten.

Volgende week zijn we zover. Volgende week starten twee nieuwe commerciële netten, namelijk Kanaal 2 en VT4. De BRTN, onze openbare televisie, is andermaal niet klaar om deze nieuwe tegenspelers van antwoord te dienen en om zijn positie in het Vlaamse medialandschap te handhaven, laat staan te verstevigen.

Zes jaar na het opstarten van de eerste Vlaamse commerciële zender is de openbare omroep nog steeds niet gewapend om zijn rol op te eisen in een medialandschap dat steeds meer

marktconform werkt. Deze verantwoordelijkheid valt uitsluitend ten laste van de huidige CVP-SP-VU-meerderheid, die onvoldoende visie heeft op het mediagebeuren.

In deze harde business-omgeving, met in Vlaanderen een belangrijke verankering van de schrijvende pers in de commerciële audio-visuele sector, is blijkbaar nog weinig plaats voor idealistische pax media-gesprekken. Het gaat blijkbaar om harde marktaandelen, om kijkcijfers, om rendementen en strategische opties en binnenkort waarschijnlijk om overleven.

In deze media-omgeving moeten wij ervoor zorgen dat de openbare omroep kan worden uitgebouwd tot een slagvaardige zender, die zijn opdracht inzake informatie, vorming en ontspanning op een kwalitatief hoogstaande wijze kan vervullen.

De VLD is zich ervan bewust dat de Europese, zelfs de mondiale dimensie nog zal worden versterkt in het woelige, hyperdynamische medialandschap.

De aanleg van de zeer kapitaalintensieve informatiesnelwegen zal dit proces alleen nog maar versnellen. Waar staat Vlaanderen in dit uitermate evolutief proces ?

Vlaanderen heeft meer dan ooit nood aan een offensief, toekomstgericht, anticiperend, wetenschappelijk onderbouwd, maar vooral positief en creatief mediabeleid.

De VLD blijft ter beschikking om in de komende maanden met een open geest mee te werken aan het tot stand komen van een soepele mediawetgeving, die zowel kansen biedt aan de openbare oproep als aan privé-initiatieven, in het belang van de Vlaamse kijker, luisteraar en lezer.

De VLD wil en zal zich echter niet laten misbruiken door de tweeslachtige houding van de fractieleider van de CVP. De toekomst van het

Vlaamse medialandschap is daarvoor te belangrijk. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het heeft geen zin het debat over te doen dat wij in de commissie al bij vele gelegenheden hebben kunnen voeren. Wij moeten eerder een aantal actualiteitspunten behandelen.

De essentie van het debat dat reeds gedurende enkele maanden wordt gevoerd, is de vraag welke marge wij als Vlamingen nog hebben om een eigen mediabeleid te ontwikkelen.

De technologische evolutie gaat enorm snel. Wij zijn nog niet vertrouwd met de vele nieuwe begrippen : elektronische post, data-tast, teleshopping, video on demand, pay television. Er wordt beweerd dat deze nog vrij onbekende begrippen over enkele jaren deel zullen uitmaken van het dagelijkse media-aanbod en dat zij door iedereen zullen worden gebruikt.

Wij constateren een groeiende concentratiebeweging. De mediasector is één van de snelst groeiende economische sectoren. Dit leidt onvermijdelijk tot schaalvergroting en concentratie. De internationale mediagroepen evolueren. Kranten die leefbaar willen blijven, kunnen de audiovisuele sector niet uitschakelen. De discussies van vandaag hebben te maken met deze concentratiebeweging, met de media-mix, die meer en meer zichtbaar wordt in de mediasector.

Er moet rekening worden gehouden met de groeiende commercialisering en met de Europese wetgeving.

Rekening houdend met deze bewegingen en evoluties kunnen wij ons afvragen welke marge wij nog hebben en waarop wij ons moeten concentreren.

Van Rompuy

Deze vraag is de inzet van het debat dat de jongste maanden werd gevoerd.

Hierbij aansluitend moeten wij de vraag stellen of de mediaportefeuille, die thans in handen is van de minister van Cultuur, bij een volgende Vlaamse regering niet moet worden overgeheveld naar de minister van Economie.

Behoren de media tot de cultuursfeer of zijn ze een louter economisch gegeven ?

Als ik de pleidooien van de liberalen hoor voor landelijke commerciële radiostations, voor zo veel mogelijk televisiestations, voor regionale televisiestations, kortom voor een totale commercialisering van de media, dan is de conclusie uiteraard dat de media niet langer tot de cultuursfeer kunnen behoren en onder de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken moeten vallen zodat de principes van de mededinging erop kunnen worden toegepast. Misschien is minister Weckx wel de laatste minister bevoegd voor de media. Blijkbaar is de heer Dewinter het daarmee eens, want ik zie hem instemmend knikken.

De Vlaamse Raad kan de vraag of hij nog over instrumenten beschikt om een mediabeleid te voeren niet ontlopen en moet zich, zo ja, afvragen welke die zijn.

De discussie over VT4 sluit aan bij de vraag over welke marge wij nog beschikken om een mediabeleid te voeren. Over de gebeurtenissen van de laatste dagen en de juridische aspecten van het VT4-dossier wil ik mij hier niet uitspreken. Dat zal de minister straks wel zelf doen. Maar aangezien de Raad van State zich op 15 februari eerstkomend nog ten gronde over het VT4-dossier moet uitspreken, blijft de discussie voor de CVP-fractie open en wij zijn ook bereid die later ten gronde te voeren. Wij menen dat de minister niet van vandaag op morgen kan beslissen

het VTM-monopolie af te schaffen. Bij de discussie over het kabeldecreet heeft de minister uitdrukkelijk gezegd - ik heb de Handelingen over dat debat er in het weekend nog op nagelezen - dat de Europese Commissie dit monopolie niet in twijfel trekt. Minister Weckx kan niet anders dan de decreten door ons goedgekeurd, te respecteren. Als later blijkt dat een hogere juridische instantie zijn beslissing afkeurt, dan zullen wij ons daarbij neerleggen. We respecteren de regels van de rechtsstaat.

Als het monopolie van VTM wordt opgeheven, dan ook zullen wij ons daarbij neerleggen, maar in afwachting moeten wij ons woord houden. Wat zou nog de geloofwaardigheid zijn van een overheid die de wet niet respecteert ? Als de regering retroactief fiscale maatregelen wil toepassen, dan zeggen de heren Verhofstadt en Daems dat dit niet kan omdat zulks de rechtszekerheid in het gedrang brengt. Wel voor ons moet ook in dit dossier de rechtszekerheid worden gerespecteerd en daarom kon minister Weckx niet anders dan de wet te respecteren. Als hogere instanties wat anders beslissen dan zullen wij ons, zoals ik al zei, daarbij neerleggen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Rompuy, ik wil met u nu geen polemiek voeren.

Wat meer bepaald de toekenning van het monopolie betreft, meent u dat bij de totstandkoming van het monopolie van VTM ook was inbegrepen dat VTM twee zenders zou krijgen ? U was ook aanwezig bij de discussie toen het monopolie werd toegekend. Toen was het duidelijk dat het monopolie er kwam omdat werd gevreesd dat een commerciële zender in Vlaanderen niet leefbaar zou zijn. Nu blijkt dat deze leefbaarheid verkeerd werd ingeschat, wat onder meer wordt bewezen door het feit dat de minister een gunstig ad-

vies heeft gegeven voor het opstarten van een tweede zender van VTM. In feite betekent dit het doorbreken van het monopolie zoals het werd gezien op het ogenblik dat het tot stand kwam. Mijnheer Van Rompuy, in de beginfase hebt u zich verzet tegen de komst van een tweede net van VTM. Het feit dat de toelating voor een tweede net toch wordt gegeven, is de facto dus een doorbreken van het VTM-monopolie zoals het bij de totstandkoming werd beoogd.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik vraag nogmaals het woord omdat ik in mijn uiteenzetting heb geprobeerd toch een zekere seneriniteit aan de dag te leggen in de discussie omtrent dit monopolie.

Mijnheer Van Rompuy, het is niet netjes de chronologie van dit gebeuren niet in zijn juiste context te belichten. Bij het ontwerpen van het kabeldecreet in 1985, dat in 1987 werd goedgekeurd, had in Vlaanderen niemand kennis van de richtlijn televisie zonder grenzen die er pas in 1989 is gekomen, dus na het opstarten van de commerciële zender.

Het enige dat wij sinds 1991 - en ik vraag mij af wie er zich democratisch opstelt - in de Vlaamse Raad zeggen, is dat wij onze decreten moeten afstemmen op de Europese regelgeving, of wij dat nu graag willen of niet. U doet dat niet. U kan blijven zeggen dat dit niets met belangenvermenging te maken heeft, maar het wordt bijzonder moeilijk om in dit debat die stelling te blijven handhaven.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat wij de discussie over het VTM-monopolie moeten voeren. Zoals gezegd, wij leven in een rechtsstaat, en indien hogere instanties een andere beslissing nemen dan zal het niet de Vlaamse regering of de Vlaamse

Van Rompuy

Raad zijn die woordbreuk hebben gepleegd. Dit is mijns inziens ook zeer belangrijk voor de geloofwaardigheid van de wetgever.

Principieel gaat de discussie over het feit of het aanbod beheersbaar is en of het effectief moet worden beheerst. Dit is mijn inziens belangrijk. Inzake televisie is er een groeiende commercialisering vast te stellen. Afgezien van het juridische debat, is de vraag of het cultuuraanbod door de opkomst van steeds meer televisiezenders wel wordt verrijkt. De discussie over VT4 is een dijkbreukdiscussie. Als VT4 er komt, zullen RTL4, Veronica en andere, ook volgen en zullen er mogelijks zeven of acht televisienetten zijn, met een definitieve slag om de kijkcijfers. Wat wij nu meemaken is slechts klein bier; wat zal het zijn wanneer wij zeven of acht televisienetten hebben?

De vraag is dus of de veelheid van cultuuraanbod een garantie is voor meer kwaliteit. Wat zijn de uiteindelijke bedoelingen van een aantal televisiemakers?

Ik heb nogmaals een interview herlezen met Carlo Gepts. Op 1 september 1994 zegt hij dat wanneer VT4 in België niet lukt, zij dan naar Nederland gaan. Geld verdienen in Vlaanderen of Nederland, het maakt voor mij weinig uit. Einde citaat.

De heer André Leysen - en ik mag dit nu wel aanhalen vermits hij toch aan een zekere niveauverlaging doet - heeft mij een paar maanden geleden gezegd dat hij in feite de Vlaming heeft onderschat. Bij de oprichting van VTM dacht hij dat er in Vlaanderen geen ruimte was voor een markt van pulp. Leysen zegt zich te hebben vergist; de Vlaming wil pulp en ik zal hem pulp geven. Dat is de mentaliteit waarmee op dit ogenblik het televisiegebeuren wordt benaderd. Dit mag toch ook eens worden gezegd. Ik weet dat die woorden in deze tijd niet langer sympathiek klinken. Tegenwoordig mag men

niet betuttelend optreden, men mag er niet meer tegen ingaan. Dat is ook gedeeltelijk de Vlaamse mentaliteit geworden.

Wij zijn ontgoocheld over de houding van een aantal Vlaamse intelligentia. Ik denk aan de opwinding over vermeende Vlaamse capitulaties in Voeren. Wanneer Scandinavisch-Amerikaanse groepen naar hier komen om pulp te verkopen en poen te pakken dan krijg ik geen communiqués van het Davidsfonds of van iemand anders. Onze fractie stond alleen om bepaalde zaken te verdedigen. In de komende jaren zal men in toenemende mate de slag om de kijkcijfers en de niveauverlaging kennen.

Stefaan De Clerck is pas terug uit Amerika. Hij heeft mij daarnet iets gezegd dat mij enorm heeft getroffen. Hij heeft daar een discussie meegemaakt. Daar zijn nu zoveel commerciële omroepen. Men vraagt zich daar af wat een openbare omroep nog moet doen. Het debat in Amerika gaat over het feit of nog overheidsgeld aan een publieke omroep moet worden gegeven. Er is een zodanige versplintering en zulk een aanbod dat men de behoefte niet meer inziet om over een openbare omroep te beschikken. Dat is het debat dat wij, los van het juridische debat, moeten voeren.

Of we op juridisch vlak gelijk of ongelijk hebben zal in de komende maanden tot uiting komen. Ik ben echter ontgoocheld, ook over onze socialistische partner, omdat men dit debat niet wil voeren, omdat ik de heren Van Miert en De Batselier hoor verklaren dat men maar moet toegeven en dat die evolutie in de multinationale mediagroepen maar moet plaatsvinden. Als het over andere zaken gaat, dan moeten we ertegen vechten, maar wanneer het de media betreft geven we toe.

Wij zijn daarover zeer ontgoocheld. Ik schaam mij er niet voor dat ik dit debat met onze fractie heb gevoerd. Wij hebben de minister van Cultuur

gesteund, want als minister van Cultuur moet hij dat debat voeren. De toekomst zal uitwijzen of degenen die de verantwoordelijkheid nemen om andere stellingen in te nemen, al dan niet gelijk hebben.

Dat is de inzet van het debat. Ik blijf erbij dat we dit debat moeten en dienden te voeren, want we mogen nooit vooruitlopen op de gebeurtenissen in een rechtsstaat.

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Van Rompuy, de vergelijking met de Verenigde Staten gaat natuurlijk niet op, want het gaat daar over een totaal andere maatschappij. Daarover wil ik het echter niet hebben.

Uw redenering is maar correct indien u een norm zou kunnen bepalen voor wat pulp en voor wat volgens u cultuur is en welke de gradaties in die cultuur zouden kunnen zijn. Dat is de eerste voorwaarde om uw stelling enige kracht bij te zetten.

Een tweede voorwaarde is dat moet worden aangetoond dat alleen een staatsomroep die waardevolle cultuur, waarover u het hebt, en geen pulp zou verspreiden.

Een derde voorwaarde is dat u zou bewijzen dat concurrentie dit onmogelijk maakt.

Ik ben het met u eens dat een groot gedeelte van de massa zich inderdaad aangetrokken voelt tot wat door u en door de heer Leysen wordt genoemd, al hebt u die term niet gedefinieerd en zou er dus eerst een definitie moeten worden opgesteld. Dat is echter geen typisch Vlaams verschijnsel, maar doet zich overal, bij vergelijkbare volkeren, voor.

Dat betekent dus niet dat in alle systemen, precies door het systeem van de concurrentie, de creativiteit een grotere mogelijkheid krijgt.

Precies door de mogelijkheid te geven, en dit is misschien een ver-

Coveliërs

dienste van de minister van Cultuur, om bijvoorbeeld op het gebied van de theatercultuur meer gezelschappen andere dingen te laten doen, komt men tot door sommigen als hogere, cultureel geapprecieerde zaken.

Eerst en vooral moet u dat begrip echter definiëren. Ik heb de indruk dat uw definitie van hoogstaande cultuur wel eens verschillend zou kunnen zijn van de definitie die anderen daaraan geven, niet alleen in de andere partijen, maar zelfs in uw eigen denkrichting.

De heer E. Van Rompuy : Collega Coveliërs, als we in de komende jaren zeven of acht netten hebben, zullen we zien wat het resultaat van die creativiteit, van die diversiteit is en of dit de kwaliteit zal verhogen of verlagen.

Als ik nu naar onze twee of drie netten kijk, dan twijfel ik eraan of wij, als Vlamingen, in staat zijn om zeven, acht of negen netten op een kwalitatief hoogstaande manier in te vullen.

Ik heb het woord pulp niet uitgevonden. Ik heb de heer Leysen geciteerd.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries : Mijnheer de voorzitter, collega's, een tiental dagen geleden heeft het Davidsfonds naar aanleiding van zijn honderdvijfentwintigste verjaardag aandacht besteed aan deze problematiek. Het ging daarbij om het situeren van cultuur tussen elite en massa. Misschien hadden wij daar allen aanwezig moeten zijn want er waren een aantal zeer interessante uitspraken en toelichtingen in verband met het evolueren van cultuur en de problematiek van cultuur. De vraag naar een definitie van pulp is het nieuwe gegeven. Hoe kunnen wij in deze tijd, met de mogelijkheden van de hedendaagse technologie, cultuur herdefi-

niëren ? Van professor Marcel Janssens meen ik begrepen te hebben dat men ook de verantwoordelijkheid heeft om aan elitaire cultuur te doen omdat die de andere als het ware mee optilt. Men kan dit eigenlijk vergelijken met de problematiek inzake wetenschapsbeleid. Daar is er nood aan fundamenteel onderzoek dat kansen moet bieden voor toegepast onderzoek. Beide vormen zijn evenzeer nodig. Het is echter zeer moeilijk om de grens tussen deze beiden te trekken. Dit geldt ook op het vlak van de cultuur. De grens tussen voortrekkende en cultuurcreërende cultuur en pulp valt moeilijk te trekken. Misschien moeten wij samen een definitie van pulp trachten op te stellen. U weet dat pulp ook wordt gebruikt als voedingsmiddel, het heeft dus niet alleen een negatieve betekenis. Het begrip is niet helemaal ontdaan van essentie.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik geloof dat de tussenkomst van collega Candries bewijst dat het belangrijk is om na te gaan wat de component cultuur betekent in het mediadebat. Als we de Europese verdragen bekijken, dan stellen we vast dat de media een onderdeel vormen van het economisch gebeuren. De minister van Cultuur heeft binnenkort een Europese mediaraad in Bordeaux. *(Onderbreking door de heer F. Dewinter)*

Wij hebben dat inderdaad goedgekeurd. Mijnheer Dewinter, de heilige geest leidt de kerk, maar de ervaring leidt de wereld. De ervaring die we nu hebben met het zogenaamde Europese mediabeleid leidt tot een Europese ministerraad waar een boel van die dingen in vraag zullen worden gesteld. Men wil een aantal dingen herdefiniëren en een aantal bijstellingen uitvoeren op het vlak van de eigenheid van cultuur. Europa is immers geen definitief gegeven dat voor eens en altijd vastligt. De volkeren, landen en culturen hebben een inbreng en de wet kan dus gewijzigd worden. *(Onderbreking door de heer F. Dewinter)*

Mijnheer Dewinter, ik ben ontgoocheld over uw houding. U hebt al een debat aangenomen op VT4. Dat is toch een buitenlandse zender. Hoe zit het dan met uw principe van eigen volk eerst ?

Laat ons nu terugkeren naar de essentie van het debat. In verband met het hangende juridische geschil zal de minister ons het standpunt van de regering meedelen. Wat ook de uitkomst is, wij moeten dringend werk maken van de hervorming van de BRTN. Wij zijn meer dan ooit overtuigd van de nood aan een dynamische en leefbare openbare omroep die inzake kwaliteit een zeker tegenwicht kan vormen.

Een dynamische en leefbare openbare omroep is niet allen enorm belangrijk, het is een dringende noodzaak.

De BRTN moet gewapend zijn tegen de te verwachten concurrentieslag als een aantal commerciële zenders een tweede net lanceren of nieuwe zenders op de kabel worden toegelaten. Ik vrees het ergste voor de openbare zender mocht in de nabije toekomst een ware concurrentieslag ontstaan tussen de commerciële zenders.

Ik herhaal dat de slagkracht van de openbare omroep moet versterkt worden.

De BRTN moet een nieuwe structuur krijgen.

De CVP steunt de beleidsvisie ter zake van de minister.

De CVP kiest voor een raad van bestuur waarvan de bevoegdheid wordt herleid tot het uitschrijven van de grote lijnen, een slagvaardig directiecomité met een beperkt mandaatsysteem en een nieuwe generatie managers ! De discussie mag niet handelen over wie de manager wordt, noch tot welke partij hij behoort.

Wil men de BRTN de komende jaren voldoende slagkracht geven, moet de politisering van de top wor-

Van Rompuy

den opgeheven ! Op voorwaarde dat de nieuwe managers in staat zijn de openbare omroep op een dynamische manier te organiseren, te leiden en nieuwe impulsen te geven heeft de CVP geen bezwaar tegen de niet-vertegenwoordiging van haar fractie in het directiecomité. Dit is de visie van waaruit de hervorming van de BRTN moet gebeuren !

In dit snel evoluerend medialandschap is de CVP voorstander van een herdefinitie van de opdrachten van de BRTN.

Mijn fractie streeft een minder hiërarchische BRTN na met een soepeler personeelsstatuut. Wij moeten alles in het werk stellen om de openbare omroep te dynamiseren die wij moeten koesteren omdat hij meer dan ooit noodzakelijk is.

Ik herhaal de waarschuwing van collega De Clerck over een mogelijke opdoeking van de BRTN. Alhoewel ik stellig overtuigd ben dat kijkcijfers niet het eerste criterium zijn van een openbare zender, vrees ik dat de discussie over een gedwongen opdoeking onvermijdelijk wordt als de concurrentieslag tussen een aantal commerciële netten voor gevolg heeft dat de BRTN strandt op een kijkcijfer van 10 percent !

De openbare omroep moet niet alleen sterk en dynamisch zijn, hij moet ook populair worden.

Cultuur mag, mijns inziens, niet beperkt worden tot een kleine elite.

Ik kan de mening van de heer De Grauwe over cultuur niet delen. Hij beschouwt de burger als een consument die zelf oordeelt wat en hoeveel hij voor cultuur overheeft. Hij ziet geen graten in een theaterticket van 1.000 frank en kiest voor afschaffing van subsidies voor cultuur.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de CVP vraagt de Vlaamse regering zo spoedig mogelijk een nieuw BRTN-decreet uit te werken dat gebaseerd

is op de krachtlijnen van de medianota.

Inzake de financiering blijft de CVP voorstander van een gemengde financiering voor de openbare omroep. Mijn fractie is echter wel van oordeel dat de televisiesponsoring, met uitzondering voor de evenementen, moet worden afgebouwd en vervangen door een dotatie.

Inzake de vrije radio's blijft mijn fractie bij haar standpunt dat de zes bestaande BNTN-radionetten en de bestaande vrije radio's een voldoende gediversifieerd aanbod verzekeren.

Collega De Clerk zal een voorstel van decreet indienen met betrekking tot de vrije radio's. Dit voorstel dat de slagkracht van de vrije radio's nastreeft, voorziet onder meer in de uitbreiding van de samenwerkingsmogelijkheden van lokale radio's binnen beperkte regio's en een betere financiering door streekgebonden reclame.

De CVP zal zich blijven verzetten tegen landelijke commerciële stations. Voor dergelijke stations is er onvoldoende ruimte op de frequentieband. Men moet immers consequent zijn en kan zich niet beperken tot de toelating van een landelijk commercieel station. Indien men alle landelijke commerciële stations aanvaardt, zal er geen ruimte overblijven voor de kleinere lokale radio's zodat zij ten dode opgeschreven staan.

Wij opteren er dus voor om de radioreclame te behouden omdat we nu eenmaal leven binnen een economische context en vele adverteerders als vanzelfsprekend op radioreclame rekenen. Als we de BRTN die opdracht afnemen, zal de druk om landelijke commerciële stations op te richten onhoudbaar worden.

Bovendien vertegenwoordigt deze vorm van reclame voor de BRTN 1 miljard frank aan inkomsten. Mijnheer Van Mechelen, misschien vindt u dat de Vlaamse begroting een zee

van ruimte biedt om dit bedrag te compenseren. Wij zijn van mening dat de BRTN, ongeacht wat de huidige wetgeving nu voorschrijft, minstens 1,5 tot 2 miljard frank meer aan subsidie moet ontvangen om twee volwaardige netten in stand te houden. Het kleinste kind begrijpt ook wel dat de gevolgen helemaal nefast zouden zijn als we dan ook nog de radioreclame en de televisiesponsoring afschaffen. De miljarden frank rollen wellicht aan liberale kant, maar de heer Denys heeft het alsmaar over tientallen miljarden frank besparingen die in de volgende jaren moeten worden bespaard. Eerlijkheid is dus troef en wij houden dan ook vast aan de bestaande financieringsstructuur, behalve wat de televisiesponsoring betreft.

Mijnheer Van Mechelen, u hebt het telkens weer over het partij-overleg. We hebben inderdaad, in het bijzijn van onder meer SP en Agalev, een voorstelnota aangevoerd die stipuleert dat inzake radiozenders privé-initiatieven mogelijk moeten zijn op langere termijn. Nergens vindt u in die tekst evenwel iets terug over landelijke commerciële stations. U interpreteerde zelf de woorden in die zin en de heren Geysels en Van Dienderen -onverdachte bronnen, want geen lid van de meerderheid kunnen dat beamen. De VLD koppelde onomwonden de oprichting van zo'n landelijke commerciële radiostations aan de afschaffing van de BRTN-reclameboodschappen. Die evolutie hebben we toen een halt toegeroepen en besloten het vooropgestelde aanbod van zes BRTN-radiozenders en de diverse lokale radio's die in beperkte mate tot regionale zenders zullen kunnen uitgroeien, te behouden.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Van Rompuy gaat nu toch wel iets te ver. We moeten een duidelijke keuze maken wat de financiering betreft. Als we opteren

Van Mechelen

voor een duaal medialandschap, waarbij de openbare omroep en de privé-omroepen, respectievelijk ook met openbare en privé-middelen werken, dan bestaat er geen middenweg. Dan opereren beide binnen een systeem van gescheiden financiering en onafhankelijke belangen en hebben ze elk hun eigen specifieke opdracht.

Als we in de toekomst op die manier willen werken, dan moeten vanzelfsprekend de inkomsten uit reclame van de BRTN, die momenteel ongeveer 1,2 miljard frank belopen, op termijn worden afgebouwd. De televisiesponsoring komt daarbij eerst aan de beurt, met uitzondering van eventuele evenementen. Vervolgens moet Radio 1 zo snel mogelijk reclamevrij worden gemaakt om daarna geleidelijk aan hetzelfde te doen met alle radiozenders.

Mijnheer Van Rompuy, de VLD wenst te voorzien in zes openbare radiostations, namelijk Radio Internationaal, BRT 1, 2 en 3, Studio Brussel en Radio Donna. Daarbovenop mogen dan ook 340 lokale vrije radio's uitzenden. Wat u evenwel niet wilt aanvaarden, is dat de VLD ook verder vooruit denkt. Wanneer de digitalisering van de radio binnen drie tot vijf jaar technisch mogelijk zal worden, sluit de VLD ook in die branche privé-initiatieven niet uit, zowel regionaal als landelijk. Het feit dat u dit weigert nu u van plan bent een mediapact te sluiten voor een periode van tien jaar, lijkt ons dan ook onredelijk.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Mechelen, we hebben het nooit over een termijn van tien jaar gehad. De medianota van minister Weckx gaat uit van een toekomstperspectief en de technologische evolutie en alles wat we binnen Europa de voorbije maanden hebben doorgemaakt moet ons ervan weerhouden ergens termijnen voor vast te leggen. Daar begint ook de discussie inzake het VTM-monopolie. Het medialand-

schap is in volle ontplooiing en we dienen ons aan een aantal fundamentele principes te houden. Voor ons behelst de media meer dan alleen maar economische aspecten. Commercialisering kan niet om de culturele factoren heen en dát is wat minister Weckx verdedigt. Ook de versterking van de openbare omroep en het media-aanbod ressembleren onder die noemer en we zullen hem dan ook voor honderd percent blijven steunen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u had geen beter moment kunnen kiezen voor de bespreking van het door u op gang gebrachte mediadebat. Dit deed u, mijnheer de minister, op meerdere fronten, en u blijft vandaag in de actualiteit, eerst en vooral door de mislukking van uw zogenaamd democratisch initiatief. Deze mislukking heeft onze fractie met enig leedvermaak aanzien omwille van uw pretentie het initiatief te beperken tot diegenen waarvan u alleen oordeelt of zij wel of niet toegelaten zijn.

Wij vermaken ons ook met de hele discussie die vanuit verschillende hoeken niet altijd even onbaatzuchtig is tot stand gekomen rond de komst van de nieuwe commerciële zenders en dan specifiek VT4. De commerciële zender VTM denkt een alleenrecht te kunnen uitoefenen tot na de eeuwwisseling en dreigt anders met schadeclaims van miljarden franken. Alle discussies hebben slechts tot één zaak geleid : de werkelijke bedoeling van uw medianota - het opzetten van een nieuwe strijdbare openbare omroep - dreigt op de achtergrond te verzeilen.

Mijnheer de minister, de regeling van het Vlaamse medialandschap heeft verschillende interessante aspecten, maar tevens kan zij aanleiding geven tot zeer uitvoerige uiteenzettingen. Ik wil mij hier beperken tot drie onderwerpen : uw zoge-

VB-Kamerlid Marijke Dillen was woordvoester namens haar fractie bij de bespreking van de beleidsnota over het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap

naamd democratisch initiatief, de discussie rond VT4 en de visie van het Vlaams Blok op een Vlaamse openbare omroep.

Uw oproep in uw medianota tot alle democratische partijen om een toekomstperspectief uit te werken voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap is mislukt. U was wel duidelijk : alle democratische partijen mogen deelnemen aan het debat, behalve het Vlaams Blok.

Mijnheer de minister, mijn partij voelt zich echter niet uitgesloten door uw woorden. Wij zijn een democratische partij, op een democratische wijze verkozen, en wij voeren hier ons democratisch recht uit, meer nog, onze democratische plicht. Ik wacht nog altijd op het eerste bewijs van het tegendeel. U roept zichzelf uit tot rechter om uitspraak te doen over wie democratisch is en wie niet, maar ik vraag u met welk recht u dit doet. Bent u een rechter die door de instanties is benoemd om recht te spreken, of een politicus die is afge-

Dillen

vaardigd om wetten te stemmen en maatregelen uit te vaardigen die de goedkeuring van uw kiezers moeten wegdragen? Het is gemakkelijk op mijn partij te schelden en ons als ondemocratisch af te schilderen, maar deze uitlatingen zijn niets meer dan demagogie.

Uw probleem zit namelijk elders. Het stoort u dat de zogenaamde traditionele partijen verkiezing na verkiezing aan belang moeten inboeten, en dat de burgers in dit land steeds duidelijker maken dat zij hun geloof en vertrouwen in de traditionele partijen hebben verloren. Als enig verweermiddel valt u terug op demagogische uitlatingen. Vergeet echter niet, mijnheer de minister, dat dergelijke uitdrukkingen een regelrechte belediging zijn en blijven aan een gedeelte van onze bevolking. Waar haalt u het recht vandaan om zonder boe of ba 1 op de 3 kiezers van Vlaanderens grootste stad uit te sluiten in een heel belangrijk debat? Mijnheer de minister, dit is een regelrechte schande en in een democratisch land absoluut onaanvaardbaar. Dit recht hebt u als minister bevoegd voor de media niet. U levert door die uitsluitingsintentie zelf het bewijs van een ondemocratische houding.

Uw houding doet mij denken aan het boek *Animal Farm*, meer nog, deze situatie past perfect in het scenario dat George Orwell ervoor schreef. Wie gelijker is wordt niet uitgemaakt door de gemeenschap van dieren, maar wel door het opperdier. Met andere woorden: iedereen mag meedoen, behalve het Vlaams Blok. Zo is het gedecreteerd door een parlementslid dat zich democratisch noemt, terwijl diezelfde persoon een collega die is verkozen met meer stemmen verbiedt deel te nemen aan de discussie.

Mijnheer de minister, ik troost mij met de wetenschap dat uw democratisch offensief om de mediawereld te redden of om het medialandschap

vast te leggen is mislukt, en heel Vlaanderen heeft dit samen met mij kunnen vaststellen.

Gedreven door uw haat jegens het Vlaams Blok vergat u immers dat de breuklijnen bij de zogenaamde democratische partijen vaak groter zijn dan de punten die hen verbinden. Reeds na enkele weken van onderhandelen, kwam er inderdaad een definitieve breuk. Voor een aantal materies liggen de standpunten ver uit elkaar. Zoals reeds bleek tijdens de bespreking in de commissie, was een van de grote struikelblokken de financiering van de BRTN.

Mijnheer de minister, op woensdag 18 januari werd het idee van een groot mediapact voor de volgende tien jaar begraven. Uw ambitieuze nota werd opgeblazen. Met deze medianota hebt u de prijs gekregen die u verdiende, alleen al omwille van uw pretentie om exclusieven te stellen tegen een partij die hier met evenveel recht is vertegenwoordigd als u.

Vervolgens kom ik tot de beleidsnota. Mijnheer de minister, u wilt een mediapact opstellen dat aan de uitdagingen voor de toekomst voor de Vlaamse media moet beantwoorden voor minimum tien jaar, wat omwille van verschillende redenen een onmogelijke opdracht is.

Het is onder meer onmogelijk om, voor een dergelijke, bijzonder snel evoluerende markt, op zo'n lange termijn een beleid uit te stippelen. Wij zijn wel voorstander van het uitwerken van een lange termijnvisie, maar men moet op dit vlak realistisch blijven.

Het is essentieel om een kader te scheppen waarin men steeds snel op de bal kan inspelen, waarin de evolutie van nabij kan worden gevolgd en waarin zelfs wordt geprobeerd om de evolutie voor te blijven, wat evenwel een zeer moeilijke opdracht is. Het wettelijk kader moet voldoende soepel zijn, en tevens moet rekening worden gehouden met de specifieke

evolutie, vooral op technologisch vlak.

Mijnheer de minister, deze beleidsnota is niet alleen een onmogelijke opdracht omwille van de snel evoluerende markt, maar ook omdat u geen orde kunt scheppen in de actuele mediawereld. Uit het mislukken van uw zogenaamd democratisch offensief, het dossier VT4, de machtsconcentratie Leysen blijkt immers dat u de problemen van de mediawereld niet kunt beheersen. Deze moeilijkheden waren overigens voorspelbaar, deze dossiers zijn niet als een donderslag bij heldere hemel op uw tafel beland.

Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan het dossier VT4. Hoewel ik weinig of geen sympathie koester voor de heer Leysen -een volksmennis die aan manipulatie van de publieke opinie doet-, vrees ik dat het een illusie is, te denken dat wij in de toekomst nieuwe commerciële televisiezenders van de beeldbuis kunnen weren. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat het optreden van de heer Leysen zeker niet onbaatzuchtig is.

Mijnheer de minister, uw lovenswaardige inspanningen vanuit Vlaams oogpunt en in het bijzonder de culturele argumentatie die u hanteert, treden wij volledig bij. Ook voor ons is de media tevens een element van cultuur en ze mag niet worden gezien als een louter economisch produkt. Uw beslissing druist echter in tegen de Europese politiek van cultureel liberalisme die ik niet bijtreed. Tevens baseert u zich op het Vlaamse decreet dat evenwel haaks staat op de elementaire Europese regels. Deze regels hebben we overigens te danken aan het Europa dat u mede hebt gecreëerd.

Helaas kan en mag Vlaanderen niet zelf bepalen wat er op de kabel komt en wat niet, hierbij zult u zich moeten neerleggen. Het gaat er echter niet om of Vlaanderen zit te wachten op nog meer commerciële zenders, op nog meer nivellering, Buren, Fa-

Dillen

milie, Rad van Fortuin enzovoort. Onze cultuur wordt niet verrijkt door bijkomende zenders die geen kwaliteitsgarantie geven, maar de vraag rijst of u, rekening houdend met de Europese wetgeving, VT4 van de kabel kunt weren.

Als politicus zeg ik dat u volledig gelijk hebt wat uw argumentatie betreft maar als jurist staat u zwak. Juist uw Europa staat u vandaag in de weg. Uw partij, mijnheer Van Rompuy, heeft het Verdrag van Maastricht mee ondertekend. Het Vlaams Blok was er tegen. Maar wanneer wij toen de culturele argumentatie hebben naar voren gebracht vonden wij bij uw collega's geen steun. Onze argumenten hebt u toen weggelachen en geridiculiseerd. Vandaag blijkt ons gelijk maar nu is het te laat. U zit met het Verdrag van Maastricht en u moet zich dan ook neerleggen bij het Europese recht. Dit is voor een democraat absoluut noodzakelijk.

Mijnheer de minister, ik vrees dan ook dat uw beslissing een toetsing aan het Europese recht niet kan doorstaan. U geniet daarenboven weinig steun, zeker niet op het niveau waar u steun zal kunnen gebruiken. Vanuit de Europese Commissie krijgt u alleen tegenwind. Europees commissaris Van Miert is wel duidelijk wanneer hij zegt, ik citeer : De controle die de Vlaamse overheid denkt te moeten uitoefenen op VT4 en het daaraan gekoppelde systeem van voorafgaandelijke toestemming is strijdig met het vrij verkeer van goederen, daarbij ook aan toevoegend dat met de Vlaamse beslissing de feitelijke en technologische evolutie wordt achternagehold. Einde citaat. Niet alleen de Europese Commissie is duidelijk, ook het advies van uw Mediaraad, ook het advies van de auditeur bij de Raad van State, prompt gevolgd gisteren door een arrest van de Raad van State. Maar niet alleen juristen en politieke tegenstanders keuren uw beslissing af. Ook uw collega's in de

Vlaamse regering zijn niet allemaal akkoord met uw standpunt. SP-vice-eerste minister De Batselier bijvoorbeeld verklaarde openlijk dat hij het niet eens is met uw beslissing. Mijnheer de minister, ik meen dat u vandaag moet kunnen toegeven dat de beslissing die in 1987 werd genomen een verkeerde beslissing is. Het toekennen van een monopolie voor een zodanig lange periode aan een commerciële instelling is niet te verzoenen met de essentiële basisprincipes van een vrije markteconomie. Het zou u sieren dat u vandaag toegeeft dat er in het verleden verkeerde beslissingen zijn gevallen en dat u tracht te zoeken naar de beste, beter gezegd de minst slechte oplossing. Dit is in elk geval beter dan te wachten tot de dag dat het Europese Hof de beslissing voor u en in uw plaats moet nemen want dan zal u er alles behalve groot uitkomen. Ik stel mij ook de vraag of u eingenlijk uit de grond van uw hart gelooft in uw argumentatie met inhoudelijk zoals ik reeds zei, juiste argumenten maar die juridische weinig steek blijken te houden. Of is het u enkel te doen om moeilijkheden te mijden in een ander dossier, namelijk dat van VTM ? Want VTM zit natuurlijk met argusogen te kijken naar de beslissing die u thans neemt. Wat met het reclamemonopolie dat aan VTM werd gegeven in een tijd dat de Vlaamse overheid nog dacht alles wat met het Vlaamse etergebeuren te maken had te kunnen betuttelen en regelen. Is het dit dossier dat u vreest ? Want met de komst van VT4 en ander commerciële zenders kunnen wij nu reeds met zekerheid zeggen dat VTM moeilijkheden zal maken. VTM beslist dat indien VT4 er zal komen, ze onmiddellijk een proces zullen inspannen tegen de Vlaamse regering met miljardenclaims die er onvermijdelijk aan verbonden zijn. Is het dit juridisch steekspel dat u vreest ? Maar ondertussen bewijst u in elk geval VTM een bijzondere dienst, geeft u VTM als het ware een geschenk uit de hemel. Want al zal u over afzienbare

tijd in het zand moeten bijten, ondertussen heeft VTM de mogelijkheid gehad zijn tweede net op te starten en uit te bouwen. Het huidige hakketak geeft Kanaal 2 van VTM de unieke kans vaste voet aan de grond te krijgen zodat het voor latere gegadigden moeilijk is een plaats te veroveren. Voor een nieuwe concurrent wordt het hoe dan ook moeilijker de strijd te leveren om de kijker. De auditeur-generaal bij de Raad van State spreekt zelfs van een onherstelbaar nadeel.

Mijnheer de minister, een ander dossier waarin u actie schuwt en waarvan wij enkel kunnen vaststellen dat u laat begaan is het dossier van de steeds groter wordende machtsconcentratie in de mediawereld in de handen van één persoon of groep, baron Leysen en de VUM. Zij controleren momenteel 45 percent van de krantenmacht. Zij hebben een participatie van 45 percent in de VAR, de reclameregie die voor publiciteit en sponsoring van onze openbare omroep zorgt en die de alleenheerschappij heeft van de nationale radioreclame met niet minder dan zes verschillende radiostations. Maar zij hebben niet alleen dit. Zij hebben ook een optie op 35 percent van de aandelen van VT4 met nu reeds zoon Thomas Leysen in de raad van bestuur. Daarenboven beschikken zij over 8 percent aandelen van VTM door de overname van de krant Het Volk waar aanvankelijk door Leysen met luide stem werd aangekondigd dat deze te koop zouden worden aangeboden maar waar wij vandaag enkel kunnen vaststellen dat er in dit dossier nog geen enkele evolutie is. Trouwens, zoals het er vandaag uitziet, is de heer Leysen niet van plan zijn aandelen effectief te verkopen. Eergisteren verklaarde hij openlijk in verband met de VT4 discussie en de concurrentie met VTM letterlijk : Economisch gezien zal het behoud van het VTM-monopolie onschuldiger uitkomen als ge bedenkt dat wij 8 percent in VTM hebben. Einde citaat. Deze uitspraak is toch wel zeer duidelijk. Vooral dit

Dillen

laatste zit mij bijzonder dwars. Ik vind dit onaanvaardbaar. Het is pure belangenvermenging. Men kan geen twee meesters dienen. Leysen moet kiezen. Ofwel de VAR en de openbare omroep, ofwel de commerciële zender en wellicht commerciële zenders.

Tegenover de machtspositie die hij vandaag bekleedt zijn figuren als Murdoch en Berlusconi mediadweren want geen een van hen heeft de machtspositie over een taalgebied zoals Leysen momenteel heeft. Als ik dan de VUM-topman nog het volgende hoor verklaren, ik citeer : Als ondernemer heb ik mijn hele leven gevochten tegen monopolies en ik zal dit blijven doen. Een mens moet bepaalde ethische normen trouw blijven. Einde citaat, dan heb ik bij de oprechtheid en de eerlijkheid van dergelijke uitspraken toch wel mijn grootste twijfels. Want Leysen is bijzonder slecht geplaatst om zulke uitspraken te doen.

Mijnheer de minister, ook in dit dossier moet dringend iets gebeuren. Wil u een zuiver pluralistisch mediaveld dan moet u duidelijk stellen dat dergelijke machtsconcentraties absoluut onaanvaardbaar zijn. U moet hen die vandaag zwaaien met de Europese regelgeving, in het dossier VT4 met diezelfde Europese regelgeving dat dergelijke omvang van machtsconcentraties niet toegelaten zijn, bekampen.

Mijnheer de minister, terecht werd in een bijzonder interessante uiteenzetting in de Financieel Economische Tijd van vorige week gesteld dat de Vlaamse regering dringend moet uitkijken naar andere wapens om strijd mee te leveren. De Vlaamse regering heeft alvast een kanon van Vlaamse culturele identiteit klaarstaan in haar arsenaal voor BRTN. Dat is dan ook de uitdaging van het komende mediadebat, de roestige openbare omroep omvormen tot een slagvaardige, culturele inspirerende en tegelijkertijd popu-

laire zender van en voor de Vlaamse Gemeenschap.

Zo ben ik gekomen tot wat centraal staat in uw nota en in de huidige echte problematiek, namelijk de openbare omroep. Het debat vandaag wordt gevoerd over de toekomst van de Vlaamse openbare omroep. Dit staat centraal. Terecht moeten wij ons grondig bezinnen over de toekomst van de BRTN. Daarbij wil ik tussen haakjes even doen opmerken dat de toekomst van de BRTN niet enkel een taak is van de minister en van de Vlaamse Raad maar ook de opdracht van de BRTN zelf die zichzelf blijkbaar niet goed begrijpt en niet de minste visie heeft op haar eigen toekomst. Belangrijk in dit debat is de taak van onze openbare zender. De BRTN kan onmogelijk de strijd aanbinden tegen de commerciële zenders of zoals in de toekomst, tegen een batterij van commerciële zenders. De BRTN moet dit beseffen, sterker nog, een dergelijke concurrentiestrijd is niet de essentie. Het is nu de hoogste tijd om de BRTN voor te bereiden op wat er in de toekomst zal gebeuren. Wat zal de toekomst brengen ? In de eerste plaats kunnen wij nu al met zekerheid zeggen, een verdere vermindering van het marktaandeel. Dat is geen schande. De openbare zender zal zich met minder moeten tevreden stellen. De druk van de commerciële zenders zal steeds groter worden. De BRTN moet hier wel tegen vechten door kwaliteit te leveren en door met die kwaliteit de luisteraars te overtuigen. In de toekomst zal ook het verloop van beter personeel naar andere zenders verdergaan. Dat is menselijk. Hopelijk wordt wel een kader gecreëerd zodat niet alle kwaliteit die momenteel in huis is, wegloopt. Ik heb het al gezegd, het is onzinnig de strijd te willen aangaan met de commerciële zenders. Het is een strijd die vooraf verloren is en die daarenboven enkel tot vervlaking en nivellering leidt.

Wanneer de openbare omroep zich beperkt tot een duidelijke opdracht

zal hij op een deel van de Vlaamse kijkers een blijvende aantrekkingskracht uitoefenen. Het is daarbij van het grootste belang die opdracht duidelijk te omschrijven en niet met vage termen die alle wegen openlaten.

Vroeger was de BRTN immers een massamedium, maar dat is door de segmentering van de markt definitief voorbij.

Welke opdracht heeft de BRTN ? Het is bijzonder moeilijk om dat zomaar in te vullen. Het is belangrijk dat de BRTN een duidelijk profiel heeft. Drie zaken zijn daarbij essentieel.

Er is ten eerste de instructie, maar dat zal weinig problemen geven, want daarin is de commerciële omroep toch weinig geïnteresseerd. Er zijn daar te weinig opbrengsten mee gemoeid.

De tweede en belangrijkste taak is informatie verstrekken. Dat dient uiteraard te gebeuren met respect voor de objectiviteit en de neutraliteit, wat de BRTN vandaag helaas al te vaak aan zijn laars lapt.

Een derde aspect is het bieden van een ontspanning van een hoger niveau, zonder daarom evenwel uitsluitend elitair te zijn. Daarvoor moeten wij ons hoeden. Terecht werd gezegd dat er tussen spelletjes en elitaire culturele programma's nog een hele markt open ligt, ook voor de openbare omroep. De openbare omroep moet uitmunten in het amusement van het betere soort en in programma's die op de commerciële omroep niet terecht kunnen. Aan programma's zoals Familie, het Rad van Fortuin, enzovoort, die wij op de commerciële zender dagdagelijks moeten ondergaan, heeft Vlaanderen geen bijkomende nood.

De drie basiselementen voor de openbare omroep moeten op een evenwichtige wijze worden gedoseerd.

Dillen

Hoe gebeurt de financiering ? Volgens de beleidsnota zou het ideaal zijn indien de openbare omroep zou kunnen werken met een overheids-dotatie en de commerciële zender met privé-financiering. Dat is voor het Vlaams Blok het enige gezonde en juiste principe. Een openbare omroep mag alleen worden gefinancierd met openbare gelden. Dergelijke optie hypothekeert geenszins de specifieke taak van de openbare omroep. Wij zijn absolute tegenstanders van een gemengde financiering, ook van sponsoring voor deze omroep. Het gevaar dat dit een invloed heeft op de programma's is reëel en wordt trouwens onomwonden toegegeven door de heer Ceuleers.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mevrouw Dillen, als u de radioreclame en televisiesponsoring afschaft, verdwijnt er ongeveer 1,2 miljard frank. U bent voor een slagvaardige openbare omroep. U hebt in de commissie gepleit voor meer middelen voor de BRTN. Is het Vlaams Blok bereid om in de komende jaren ongeveer drie miljard frank meer te geven aan de BRTN ? Dat is een totale ommekeer in uw standpunt. Uw fractieleider in de Kamer schreef in 't Pallieterke altijd het volgende, ik citeer : Overigens ben ik van mening dat niet alleen Carthago moet worden vernietigd, maar ook dat de BRTN uit de ether moet verdwijnen. Einde citaat. Vandaag horen wij een nieuw geluid.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen : Dat is geen nieuw geluid, mijnheer Van Rompuy. U moet beter luisteren. Ik heb in de commissie uitvoerig hetzelfde gezegd. U hebt mij in de commissie dezelfde vraag gesteld en ik heb u daarop gezegd dat wij daartoe bereid zijn. Welnu, wij blijven bij ons standpunt. Wij hebben daar wel een voor-

waarde aan verbonden. Het mag namelijk niet gaan om een gepolitiseerde omroep, maar wel om een goed werkende objectieve openbare omroep die een aantal basistaken op een juiste manier invult.

In die optiek gaat het Vlaams Blok akkoord om bijkomende gelden te geven aan de openbare omroep.

De financiering moet voortaan op een andere manier gebeuren. De BRTN heeft recht op het totale bedrag van het kijk- en luistergeld, gekoppeld aan twee voorwaarden, namelijk een verbod van reclame en sponsoring en een wijziging van de huidige regeling voor het kijk- en luistergeld. In het Vlaamse Gewest wordt jaarlijks meer dan 14 miljard frank betaald voor het kijk- en luistergeld. Niet eens de helft daarvan vloeit terug naar de openbare omroep. Het Vlaams Blok pleit voor een integrale toekenning van het kijk- en luistergeld aan de BRTN, op voorwaarde dat de heffing wordt verlaagd. Hoeveel nu precies aan de BRTN moet worden toegekend, daarover kan nog worden gepraat. Een bedrag van ongeveer 11 miljard frank lijkt ons niet onredelijk.

In de medianota stelt de minister een ander en beter bestuur voor. Dat de vaste commissie wordt afgeschaft, vinden wij positief. Een dergelijke instantie naast de raad van bestuur werkt enkel verstarrend en vertragend. De minister pleit voor een raad van bestuur van zeven leden. Met dit aantal wordt in de huidige politieke constellatie een middelgrote fractie zoals het Vlaams Blok uitgesloten. Deze zeven leden worden benoemd door de Vlaamse Raad en komen maandelijks samen. Daarnaast komt er een directiecomité bestaande uit managers. Ik vrees dat met deze hervorming de raad van bestuur een machteloos orgaan blijft. De leden van het directiecomité krijgen te veel macht. Slechts eenmaal per maand bijeenkomen is absoluut onvoldoende. Een raad van bestuur moet kunnen inspelen op de dagdagelijkse realiteit, anders loopt hij het

risico te verworden tot een lam en log apparaat.

Het Vlaams Blok is voorstander van een directiecomité bemand met personen afkomstig uit de bedrijfsweld die bijgevolg weten hoe een belangrijke onderneming als de BRTN dagelijks moet worden geleid. Het directiecomité moet wel duidelijke en welomschreven volmachten krijgen van de raad van bestuur. Het moet blijk geven van een managersmentaliteit en van doorzicht. Daarboven moet zij als echte managers kunnen en mogen werken. Op het ogenblik is dit zeker niet het geval. Er is duidelijk mismanagement zonder zicht op de toekomst.

Belangrijk is dat deze managers verantwoording verschuldigd zijn. Zij dragen immers een belangrijke verantwoordelijkheid. Een opmerkelijke uitspraak is alleszins die van BRTN-topman Jan Ceuleers die in een interview het volgende zei : Schrijf het maar op. Tenzij ik vroeger doodval, verlaat ik de BRTN op 12 mei 2000, de dag dat ik met pensioen ga. Einde citaat. Beseft de heer Ceuleers wel hoe verwaand dat klinkt ? Kan iemand met een budget als dat van de BRTN het zich wel veroorloven zo'n uitspraken te doen ? Ambtenaren van het niveau van de heer Ceuleers moeten verantwoordelijkheid dragen - met alle voor- en nadelen die daaraan verbonden zijn - en verantwoording afleggen, met andere woorden de gevolgen dragen als er kapitale fouten zijn gemaakt. Gelukkig wil de minister daar wat aan doen.

De vandaag vastgeroeste mening van onafzetbaarheid en van benoeming voor het leven - hoe men zijn functie ook uitoefent, wat de resultaten ook zijn en zonder dat er verantwoording moet worden afgelegd - komt terecht op de helling te staan.

Bij de bespreking van deze nota moet niet enkel de televisie worden behandeld, maar moet ook de functie van de radio worden herbekeken. Ook hier moet de BRTN zich meer

Dillen

beperven tot zijn essentiële functie. De BRTN-radio heeft een hoog luistercijfer, waarbij natuurlijk niet mag worden vergeten dat hij heeft kunnen standhouden in het radioland-schap dank zij de asymmetrische constructie, waardoor hij het reclame-monopolie kon verwerven.

Een staat heeft er geen belang bij om in eigen beheer radiozenders uit te baten die even goed door het privé-initiatief kunnen worden geleid.

Het Vlaams Blok pleit voor het behoud van Radio 1, BRT 2, BRT 3 en de Wereldomroep. Wij moeten ons afvragen of de overige zenders noodzakelijkerwijze bij de openbare omroep moeten worden behouden.

Het Vlaams Blok staat daarom niet negatief tegen commerciële radiozenders die op nationale basis kunnen worden beluisterd in de hele Vlaamse Gemeenschap. De huidige radicale afwijzing van de commerciële radio is immers al te duidelijk een overbescherming van de VUM. Er zijn uiteraard een aantal technische belemmeringen. Hieraan kan op termijn nochtans worden verholpen. Wij stellen echter tot onze spijt vast dat deze belemmeringen van politieke aard zijn.

Tot slot wil ik nog enkele opmerkingen maken over de geschreven pers, die in de beleidsnota van de minister stiefmoederlijk wordt behandeld. Ik betreur dat er geen echt grondige standpunten worden ingenomen.

Ik vrees dat de toekomstige evolutie in het medialandschap de geschreven pers in gevaar zal brengen. Op dit ogenblik geniet de geschreven pers ruime compensaties voor haar verlies aan inkomsten ten gevolge van de oprichting van een commerciële zender.

Wanneer het aantal commerciële zenders in het Vlaamse medialandschap wordt uitgebreid, vrees ik dat deze compensaties gevaar lopen.

Ik moet echter bekennen dat ik mij sedert de recente verklaringen van André Leysen afvraag of wij ons eigenlijk nog wel moeten bekommeren om de toekomst van de geschreven pers. Leysen verklaarde eergisteren op een arrogante wijze : De pers heeft geen steun nodig. De twee zieke kranten, De Morgen en Het Volk, zijn ondergebracht bij een grote uitgever. Wij zullen onze plan wel trekken en de problemen van die kranten oplossen zonder dat de overheid ons daarin moet helpen. Einde citaat. Rekening houdend met de macht die hij heeft in de geschreven pers en na alle financiële inspanningen van de Vlaamse Raad ten voordele van de geschreven pers, is dit een meer dan merkwaardige uitspraak. Graag hoorde ik de visie van de minister op deze bijzonder arrogante verklaring.

Mijnheer de minister, u besteedt in uw medianota te weinig aandacht aan het lot van de geschreven pers in de toekomst. U, die te pas en te onpas zwaait met democratische principes, moet toch beseffen dat een goede, pluralistische pers, essentieel is voor de democratie.

Ik heb de visie van het Vlaams Blok weergegeven over een aantal onderwerpen die in de toekomstige evolutie van het Vlaamse medialandschap een belangrijke rol zullen spelen. Ik ben hierbij uiteraard niet volledig geweest. Het is onmogelijk om een volledige visie weer te geven op het medialandschap in ontwikkeling. Dit zou ons te ver leiden en bovendien gaf de nota hiervoor niet voldoende uitgangspunten. Ik heb in elk geval getracht duidelijk te maken dat de evolutie van het medialandschap in het algemeen en de toekomst van onze openbare omroep in het bijzonder - zij het dan in een vernieuwd kleed - grondig gewijzigd, maar slagvaardiger dan vandaag, ook het Vlaams Blok na aan het hart ligt.

De voorzitter : De heer Van der Maelen is de laatste spreker voor deze voormiddag. Ik stel voor dat

wij onze werkzaamheden omstreeks 12.30 uur opschorten. Wij hervatten de bespreking over dit agendapunt na de interpellaties in de loop van de namiddag.

De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds een jaar ben ik lid van de commissie voor de Media, en ik heb een vrij onaangenaam gevoel. Ik kan dit gevoel samenvatten in een Vlaamse spreuk, die ik weliswaar even aanpas, namelijk De welpen huilen maar de karavaan trekt voort. Wat bedoel ik daarmee ? Naar mijn gevoel zijn onze debatten in de commissie gelegenheden om overigens niet oninteressante ideeën te spuien maar voor de rest blijven een aantal evoluties waarover wij ons zeer bezorgd maken - collega Van Rompuy, wij minstens evenzeer als u - doorgaan. In de commissie heb ik aangetoond - en u hebt dit daarstraks ook gedaan - hoe beperkt helaas de marge van een overheid is om tegen bepaalde evoluties in te gaan of ze bij te sturen.

Naar aanleiding van de bespreking van de medianota heb ik mij voorgenomen vandaag te proberen maximaal die marge in te vullen en een agenda te bepalen van de werkzaamheden die wij samen met de minister, of als dat moet via voorstellen van decreet, moeten uitvoeren.

Die agenda bevat een aantal punten, die ik achtereenvolgens even wil behandelen.

Eerste punt. Als ik het tot op heden in Vlaanderen gevoerde mediabeleid overschouw, meen ik dat er één bijzonder zwak punt is waaraan wij dringend moeten verhelpen. Wij staan zeer zwak op het gebied van het beleidsvoorbereidend werk. Collega's vóór mij hebben al aange-toond hoe moeilijk het inderdaad is voor een overheid om al hetgeen beweegt op het vlak van media te blij-

Van der Maelen

ven volgen. Welnu, de eerste vereiste om een goed beleid te kunnen voeren, is dat men inzichten verwerft in wat aan het bewegen is, inzichten waar een overheid kan bijsturen.

In het regeerakkoord van 1991 van de Vlaamse regering is opgenomen dat een Vlaams wetenschappelijk instituut moet worden opgericht. Keer op keer hebben wij in de commissie daarop aangedrongen. Tot onze spijt moeten wij vandaag nog altijd vaststellen dat dit instituut er nog steeds niet is. De SP-groep vraagt dan ook met aandring dat dit een van de meest prioritaire punten zou zijn op de agenda die wij de komende weken en maanden samen zullen proberen af te werken.

Tweede punt. Als een overheid vol-untaristisch de beperkte marge die zij nog heeft in het medialand wil invullen, wordt het mijns inziens hoogtij dat ook wij in Vlaanderen werk maken van de herstructurering van de openbare omroep.

Collega Van Rompuy, ik heb u daar-net nogmaals beluisterd. Misschien vergis ik mij, maar ik ben toch enigszins ongerust. Naar mijn gevoelens zijt u niet alleen vaak niet zeer concreet omtrent het feit hoe u die herstructurering ziet, maar u verengt ook het debat tot de relatie tussen bestuursorganen en directie en tot de rol van die twee niveaus.

Wat mij betreft, is het duidelijk. Wij mogen nog de beste crisismanagers aanwerven en de leiding geven van de BRTN met zijn huidige structuren, mijns inziens zullen wij dan nog steeds niet in staat zijn om van de BRTN een slagvaardige omroep te maken.

Ik vraag u om maar even over de taalgrens te kijken en na te gaan wat men er bij de RTBF van terechtgebracht heeft.

Daar heeft men, met behoud van alle overige structuren, een crisismanager aangesteld. Welnu, men is er

ver van het verwachte resultaat gebleven.

Ik vraag aan alle democratische partijen in dit huis, ik weet dat er een aantal bereid zijn om daaraan mee te werken, om zo snel mogelijk over de slogans en de algemeenheden heen, rond de tafel te gaan zitten om concreet te overleggen hoe wij de openbare omroep geherstructureerd willen zien.

Van onze kant vatten wij de discussie aan zonder heilige huisjes. Wij komen niet aan tafel met ideeën over wat mag en niet mag of wat moet. Alles zal voor ons bespreekbaar zijn.

Met betrekking tot de BRTN wens ik een aantal meer concrete punten te formuleren. Ik zal u niet vermoeien met een ellenlange lijst van op-sommingen.

Wij beginnen klaar te zien in de structuren die we wensen. Het is in ons hoofd iets meer uitgebreid dan wat ik nu zal zeggen.

Het uitgangspunt is driedelig. Deze drie punten zijn eigenlijk niet zo vernieuwend. Volgens wat ik vroeger heb gehoord, meen ik zelfs dat ze vrij goed samenvallen met andere.

Een eerste punt is de opdracht. De opdracht is volgens ons informatie, cultuur en ontspanning. De informatie moet snel, betrouwbaar, objectief en geduid zijn. De cultuur moet niet alleen cultuur met een grote C zijn, maar ook populaire elementen voor een minder cultuurbetrokken publiek bevatten. De ontspanning moet gevarieerd zijn, maar met kwaliteit en gericht op een brede leeftijds-waier.

Een tweede punt is de kwaliteit. Als de openbare omroep, tegen het commercieel geweld dat op ons afkomt, wil standhouden, dan zal ze het met kwaliteit moeten halen. Daaruit moeten we een conclusie trekken. Samen moeten we zoeken naar een kwaliteitsbevorderende structuur en organisatie van de BRTN en samen

zullen we systemen van permanente kwaliteitsbewaking in de structuren moeten inbouwen.

Een derde punt is het doelpubliek. Dit publiek moet zo breed mogelijk zijn. Het doelpubliek en de resultaten van de opdracht mogen echter niet worden afgemeten aan kijkcijfers, want dat is de norm voor de commerciële zender, maar aan de hand van een kwalitatieve evaluatie van het gepresteerde werk.

Na dit driedelig uitgangspunt kom ik tot de middelen. Ons standpunt is al lang bekend. Wanneer een overheid een openbare omroep opricht en haar een openbare taak opdraagt, dan menen wij dat die overheid ook de nodige middelen ter beschikking moet stellen voor, in dit geval, nog steeds twee TV-netten en zes radiostations.

Voor ons kunnen de middelen ook uit alternatieve financieringsbronnen komen, zoals bijvoorbeeld uit een audiovisueel fonds. Wij willen echter absoluut proberen om tot een cleane openbare televisie te komen, dus als het kan zonder reclame en sponsoring. Ik herhaal echter dat wij niet zinnens zijn om met vooraf ingenomen standpunten de discussie aan te vatten en dat de sponsoring van evenementen voor ons kan blijven bestaan.

Wat de middelen betreft, vinden wij dat de verantwoordelijkheid voor de bestedingen intern geoptimaliseerd moet worden. Dat betekent dat er niet alleen budgetbewaking op het centraal niveau moet zijn, ze moet ook op het niveau van de producerende diensten bestaan.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van der Maelen, tijdens de gesprekken heb ik vastgesteld dat alle partijen het principe aanvaarden van een reclamevrije openbare omroep. Men zegt dat dit geleidelijk aan gerealiseerd moet worden. Collega Van Rompuy kwam daar zoëven echter

Van Dienderen

op terug. Hij zei dat alleen de commerciële sponsoring op de televisie weg moet. Wat is uw standpunt? Wil u ook de BRTN-radio's reclamevrij maken? Het is immers bekend dat bij Radio 1, de informatieve zender, 40 procent van de luisteraars de reclame absoluut niet lusten.

De heer D. Van Der Maelen : Voor ons is dit een punt dat open blijft. Er is immers een budgettaire probleem. In de huidige budgettaire situatie kan de BRTN niet zonder de inkomsten van reclame op de radio. Wij willen blijven onderzoeken of dit in een latere fase niet stapsgewijs kan worden afgebouwd, bijvoorbeeld via het verhogen van de middelen van het audiovisueel fonds of via dotaties. Wij wachten af, vooral om te zien welke bronnen er beschikbaar zijn om de middelen van het audiovisueel fonds te verhogen. Uit de discussie in de commissie kent u onze ideeën in dit verband.

Wat de structuren betreft, pleit ik voor een bottom up-benadering. Wij zijn niet te vinden voor een benadering waarbij eerst voor de top beslist wordt wie waar gaat zitten. Het is een gezond uitgangspunt om van onderen af te beginnen. We moeten starten met de vraag hoe de lagere en middenste productieniveaus er uit moeten zien. Wie geven we de leiding, welke verantwoordelijkheden geven we die mensen en hoe valueren we dit? Het is onmogelijk een groot bedrijf als de BRTN te runnen vanuit een klein centrum aan de top. Men zal de BRTN enkel kunnen runnen via autonome en gedecentraliseerde eenheden.

Die autonome eenheden zullen uiteraard moeten werken binnen een kader dat door de directie of een hoger niveau wordt vastgelegd. Autonomie houdt in dat elke eenheid binnen haar opdracht verantwoordelijk is voor programmering, besteding, kwaliteitsbewaking en rendement op zowel kwantitatief als kwalitatief vlak. We moeten van de basis

vertrekken om ons vervolgens te buigen over het directieniveau. Wie, wat en waar zijn de vragen met betrekking tot het directieniveau. Het antwoord daarop hangt af van de structuur op het middenniveau van de productie. Op dit niveau moeten wij met een systeem van mandaten werken. Het directieniveau moet belast zijn met het beheer en de uitvoering van en de controle op de autonome eenheden.

Een derde en laatste element van de structuur is de raad van bestuur. Uit de besprekingen in de commissie leidt ik af dat er een consensus groeit over de opdrachten van de raad van bestuur en het aantal leden.

Wij vinden dat de Vlaamse Raad de leden van de raad van bestuur moet blijven benoemen omdat dit de beste waarborgen biedt voor een pluralistische samenstelling.

Het personeel is het laatste element inzake de herstructurering van de BRTN. In tegenstelling tot wat sommigen vinden, zijn wij van oordeel dat er niet te veel personeel aanwezig is. Het is wel mogelijk dat het personeel herschikt moet worden om het efficiënter aan te wenden. Volgens ons mag de herstructurering dus niet leiden tot massale afvloeiingen.

Inzake het personeelsstatuut voeg ik er nog aan toe dat vastheid van betrekking geen synoniem is van vastheid van opdracht. Men zal eveneens in de mogelijkheid moeten voorzien contractuele medewerkers te kunnen aanwerven voor dringende taken of bij gebrek aan creativiteit van het vast benoemde personeel.

Ten slotte, is de SP voorstander van een objectief evaluatiesysteem dat voorziet in effectieve maatregelen voor personeelsleden die niet opgewassen zijn tegen hun taak.

Mijnheer de minister, de SP dringt aan op een snelle afhandeling van deze problematiek. De Vlaamse regering moet snel werk maken van de herstructurering van de openbare

omroep. Ik hoop dat de regering rond Pasen een voorontwerp van decreet bij de Raad zal indienen.

Ten derde, de commerciële omroepen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de SP heeft in 1987 niet meegewerkt aan het decreet dat VTM een monopoliepositie heeft verschaft. Bovendien ben ik van mening dat de komst van deze zender niet alleen voor heel wat pulp heeft gezorgd maar ook aan de basis ligt van een weinig positieve evolutie in het medialandschap en haar programmatie.

De SP heeft er nooit een geheim van gemaakt dat de huidige Europese regelgeving de poort openzet voor de komst van buitenlandse commerciële zenders op het Vlaamse kabelnet.

Mijn fractie heeft echter een meer legale houding aangenomen dan de VLD.

Nadat wij de democratische strijd in 1987 hebben verloren, heeft de SP het goedgekeurde decreet steeds gerespecteerd. Wij zullen dat blijven doen.

De SP is bereid het debat te voeren over de eventuele strijdigheid van de Vlaamse regelgeving met het Europees recht. Wij verschillen soms van mening met de CVP. Mijn fractie houdt zich echter aan de feiten. De Raad van State behandelt op dit ogenblik de problematiek. De SP wenst niet vooruit te lopen op de uitspraak van de Raad van State. Mijn fractie is van oordeel dat de rechterlijke macht haar taak ten volle moet kunnen uitvoeren en de Vlaamse regelgeving moet toetsen aan de Europese. Zij zal de uitspraak respecteren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik ga niet akkoord met de uitspraak van de heer Van der Maelen inzake de VTM die hij beschuldigt pulp uit te zenden. Dergelijke

Denys

uitspraken doen mij denken aan Nederlandse toestanden waar de dominees het uitvechten tegen de markt.

De meerderheidspartijen van de Vlaamse Raad dreigen in hetzelfde bedje ziek te worden. Zij lopen het gevaar de dominees na te volgen en de publieke opinie de les te leren. Dit is een gevaarlijk precedent.

Collega Van der Maelen, u wekt de indruk dat de programma's van VTM pulp zijn.

U moet respect hebben voor de consument die het laatste woord moet hebben.

Dit debat heeft te weinig aandacht voor de wensen van de consument.

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer Denys, u trekt de verkeerde conclusies. Het zijn niet de Vlaamse socialisten die commerciële televisie met een monopolie voor 18 jaar in België en Vlaanderen hebben ingevoerd.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Seeuws, VT4 opereert met een non-domestic licence. Het springt in het oog dat in het ontvangstland er met geen mogelijkheid controle op de uitzendingen kan worden uitgeoefend. Groot-Brittannië heeft ongetwijfeld andere katten te geselen zonder dat ze gaan zappen in een voor hen onverstaanbare taal. Het lijkt me dan ook sterk dat daar enige vorm van controle zal gebeuren. Daar wordt met geen woord over gerept, zelfs niet door de heer Van Miert.

In het kader van het cultuurdebat in Vlaanderen, vatten de socialisten deze zaak naar mijn mening nogal lichtzinnig op. Bovendien stoort het mij en vele anderen uitermate dat de heer De Batselier botweg verklaart

dat hij er het zijne van denkt in verband met de beslissing ter zake van de bevoegde minister of van de regering. Zullen we die taktiek ook eens op beslissingen van de heer De Batselier toepassen ? Mijnheer Timmermans weet vast wel waarover ik het heb. Solidariteit moet eenduidig zijn. Het socialistische kruim van Vlaanderen maakt er geen punt meer van dat zenders vanuit Groot-Brittannië bij ons op de kabel kunnen, want Karel Van Miert heeft gesproken en dan is dat zo. Dat kan toch niet.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van Rompuy, het gebeurt niet dikwijls, maar ik ben het met u eens. De Europese regelgeving en meer specifiek de richtlijn Televisie zonder Grenzen, maakt geen gewag van controlerende instanties in de landen die uitzendingen vanuit andere landen ontvangen. In feite zouden deze landen ook de bevoegdheid moeten krijgen om de programmering van dergelijke zenders aan de in het land geldende wetgeving te toetsen. Vandaar ook dat de Europese richtlijn nu al de lidstaten en cultuurgemeenschappen de mogelijkheid biedt een gepaste regelgeving uit te stippelen. Dat doen we dan ook binnen de Vlaamse Raad. Vorig jaar nog beslisten we uitdrukkelijk dat vóór en na kinderprogramma's geen reclame hoort. Europa laat dat wel toe, wij verbieden het. Het lijkt me daarom idioot deze bepalingen wel op te leggen aan VTM en niet aan VT4. De minister moet alles op alles zetten om die toestand zo snel mogelijk te doen wijzigen op Europees niveau. Wat denkt u daarvan ?

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Ik was net van plan dit thema aan te snijden. Als wij voorhouden dat we buitenlandse commerciële zenders niet uit Vlaanderen kunnen weren, dan rijzen er natuurlijk vragen. We onderschrijven in geen geval wat de be-

wuste Europese richtlijn bepaalt en zijn zodoende bereid samen te werken om de vrije markt-ideeën die erin terug te vinden zijn, terug te dringen.

De Vlaamse socialisten zijn bereid daar iets aan te doen, en alle Europese socialisten hebben eenzelfde visie op het vlak van media en cultuur - denk maar even aan wat de Franse president nog maar onlangs heeft gezegd. Ik vraag mij echter af of andere politieke families binnen Europa daar ook toe bereid zijn. De groenen misschien, de liberalen niet, maar ook bij de christen-democraten binnen Europa zijn er mensen die over deze zaken anders denken dan wat hier gemeenzaam is. Ik daag de leden van deze vergadering uit om te proberen die televisierichtlijn te veranderen, en ik ben eens benieuwd te weten welke positie mijnheer Santer als Luxemburger zal innemen. Zal hij bereid zijn de belangenverdediging van RTL op te geven ? Het zou mij ten zeerste verwonderen mocht mijnheer Major, lid van de christen-democratische familie binnen het Europese parlement, bereid zijn om ideeën van vrije markteconomie terug te dringen in die televisierichtlijn. Kom dus alstublieft aan de Vlaamse socialisten geen lessen geven op dit vlak !

Als ik respect kan opbrengen voor het legalistische standpunt van de minister, die zegt niet te kunnen ingaan tegen zijn eigen decreten, wensen wij ook inzake de TV-richtlijn respect op te brengen voor de democratische beslissing - alhoewel ik op Europees vlak daar een vraagteken wens achter te stellen.

Ons mag ook niet worden verweten dat wij voorstander zouden zijn van het ongebreideld toelaten van buitenlandse commerciële omroepen. Wij hebben nooit geloofd dat de strategie die wij tot op heden hebben gevolgd - het buitenhouden van de buitenlandse commerciële zenders - met succes zou kunnen worden afgerond. Wij verschillen daar met de

Van der Maelen

collega's van mening, de nabije toekomst zal uitwijzen wie gelijk heeft.

Mijnheer Van Rompuy, u meent dat wij voorstander zijn van het ongebreideld intreden van buitenlandse commerciële omroepen, maar dat is verkeerd. Wij pleiten voor een andere, voluntaristische strategie ten aanzien van die omroepen. Die strategie is heel eenvoudig : eerst en vooral moeten wij proberen binnen Vlaanderen een kader te bepalen waarbinnen commerciële omroepen moeten functioneren. Wat betreft VTM is er een begin van kader - aandeel eigen producties, reclameregeling enzovoorts. Ik spreek de hoop uit dat VT4 - zoals trouwens reeds publiek verklaard werd - zich zal onderwerpen aan dezelfde regels die zijn opgelegd aan VTM als zij op 1 februari om de kabel komen.

Een volgende stap in de strategie is het verdedigen - als het moet tot op Europees vlak - van een uitgebreider kader dan wat nu bestaat voor de Vlaamse commerciële omroep. Daar zijn mogelijkheden toe, en wij moeten proberen om onder de grote Europese families op dit vlak tot overeenstemming te komen.

Als dit niet lukt - wat mij overigens niet zou verwonderen - dan hebben wij nog altijd de mogelijkheid om ons te beroepen op wat nu in zwang is op Europees vlak, namelijk de subsidiariteit.

Tegen de stelling dat buitenlandse commerciële omroepen zich in een bepaalde lidstaat niet vrij kunnen ontplooiën zonder rekening te houden met de wensen van de maatschappij, kan geen enkel argument worden aangehaald. Dit standpunt is overigens niet dirigistisch. Ik verwijs in dit verband naar de Verenigde Staten, waar de Federal Communication Commission werd opgericht.

Ik geef u een aantal regels die deze commissie aan de vrije mediagroepen oplegt :

Ten eerste, het verbod om tegelijkertijd een omroep en een kabelmaatschappij te bezitten.

Ten tweede, het verbod om op dezelfde markt tegelijkertijd een TV- en een radio-omroep te bezitten.

Ten derde, er is een inhoudelijke toetsing van de uitgezonden programma's, met inbegrip van de nieuwsuitzendingen.

Ten vierde, er bestaat een zogenaamde fairness-doctrine, een commissie die het recht heeft om nieuwsuitzendingen te toetsen en na te gaan of de zender, met betrekking tot actuele thema's, alle divergente opinies heeft weergegeven. Dit kan worden vertaald als een objectiviteitsplicht voor commerciële zenders. Tevens is deze commissie belast met het uitwerken van bijzondere schikkingen voor de minderheden.

In plaats van een strijd te voeren die we nooit kunnen winnen, en ons te begeven op het pad om buitenlandse commerciële zenders te weren, pleiten de Vlaamse socialisten voor het creëren van een kader, waarbij er zowel aan de Vlaamse als voor de buitenlandse commerciële zenders bepaalde kwaliteitsnormen worden opgelegd.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer Van der Maelen, ik ben het eens met wat u zegt. De essentie van onze interpellatie van 1 september was overigens dat er in de grote Europese poort een Vlaamse binnendeur moest komen. Er werd ons toen gezegd dat dit niet mogelijk was. Hiervoor moet echter het Vlaamse kabeldecreet worden aangepast aan de bestaande Europese regelgeving. Is de SP bereid om dit te doen ?

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer Denys, ik heb gezegd dat wij wachten op de uitspraak van de

rechterlijke macht. Indien wordt beslist dat het Vlaams kabeldecreet inderdaad in strijd is met de Europese regelgeving, zal het uiteraard worden aangepast.

De voorzitter : De heer Coveliërs heeft het woord.

De heer H. Coveliërs : Mijnheer Van der Maelen, wat bedoelt u met een definitieve rechterlijke uitspraak ? Er kunnen namelijk heel wat middelen worden aangewend om deze zaak lang te laten aanslepen. Op het ogenblik is er een arrest van de schorsing. Vervolgens moet deze schorsing worden bevestigd en moet er binnen de zes maanden een definitief arrest worden uitgesproken over de administratieve rechtshandeling van de minister. Bovendien kan eveneens het advies van het Europees Hof van Justitie worden gevraagd.

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Die is al lang aangespannen.

De heer H. Coveliërs : Gaat u ermee akkoord dat, wanneer de Raad van State als hoogste administratief rechtcollege in België bij zijn uitspraak de visie van de voorzitter van de Kamer zou bevestigen, dit het moment is om het kabeldecreet aan te passen ? Of wil u wachten tot het einde van de tweede Europese procedure ?

De heer D. Van der Maelen : Als legalist is het mij duidelijk dat, als er een eenduidig signaal van de Raad van State komt, wij daaruit de conclusies moeten trekken.

Bij de controle in Vlaanderen op het respecteren zowel door de openbare als de commerciële televisieomroepen van de essentiële spelregels die wij bepalen, stellen wij vast dat er een en ander moet worden gewijzigd. Wat betreft de openbare omroep is er de rechtstreekse controle via de raad van bestuur en via de budgetcontrole van de Vlaamse

Van der Maelen

Raad. Ik meen dat men niet kan ontkennen dat er desalniettemin gedurende bepaalde periodes inbreuken zijn geweest op bepaalde spelregels, ook door de openbare omroep. Aan de controlemaatregelen die wij in onze decreetgeving hebben ingebouwd ten aanzien van de commerciële omroep schort heel wat. Volgens de vigerende reglementering moet VTM jaarverslagen overmaken aan de Mediaraad en langs die weg moet de Vlaamse Raad kunnen nagaan of VTM zich aan zijn decretale verplichtingen houdt. Sinds ik lid ben van de Mediaraad heb ik nog geen enkel jaarverslag van VTM gezien. Heel in het begin waren er misschien wel zulke verslagen maar de jongste tijd zeker niet. Ik kan daarvoor enig begrip opbrengen. Het gaat om een privé-bedrijf dat misschien niet graag in zijn strategieën laat kijken. Maar de enige controle, via de jaarverslagen, werkt niet. De sancties die werden ingeschreven, namelijk de schorsing of de intrekking van de erkenning, zijn veel te zwaar en worden nooit gebruikt. Ik durf er voor pleiten om de komende maanden en weken te onderzoeken of het niet veel beter is om in Vlaanderen, naar het voorbeeld van wat in andere lidstaten van de Europese Unie bestaat, de controle over de essentiële spelregels voor de omroepen in handen te leggen van een extern controleorgaan, onafhankelijk van de politiek. In andere landen is dat het geval en hebben deze instanties bijna de waarde van een rechtsprekend college. Zij zijn onder meer gehouden aan een plicht tot geheimhouding zodat er geen enkel probleem is om ook van commerciële omroepen te vragen om volledig en tijdig alle nodige informatie te geven om tot een efficiënte controle te komen van de spelregels die wij hier bepalen. Wij denken helaas al te vaak dat het spel gepeeld is wanneer hier een decreet wordt goedgekeurd, maar de controle op de naleving ervan is minstens even belangrijk.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck : Mijnheer Van der Maelen, u stelt vast dat iedereen op de kabel kan komen gelet op de Europese regelgeving. Daarnaast pleit u ervoor dat al degenen die er zijn, moeten kunnen worden gecontroleerd en afhankelijk gemaakt van een nieuw controleorgaan.

U verklaart twee tegenstrijdige zaken. Daarmee belanden wij terug bij de essentie van het debat, zeker wanneer het gaat om zogenaamde buitenlandse zenders die in feite echte Vlaamse zenders zijn zoals VT4.

Uw thesissen hebben geen juridische basis en zullen in Europa geen stand kunnen houden.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, het probleem komt volgens mij voort uit de Europese regelgeving, die moet worden aangepast. Pas dan zal men ook bij de buitenlanders respect kunnen afdwingen voor onze regelgeving. In afwachting stel ik voor dat de Vlaamse regering met de buitenlandse initiatiefnemers een gentleman's agreement tracht te sluiten. Hopelijk verklaren zij zich hiermee dan akkoord om de Vlaamse regelgeving te respecteren.

Ik wens toch ook nog even in te gaan op de controle van de Vlaamse regelgeving. We hebben daarvoor al een instantie, namelijk de Vlaamse Raad voor Reclame en Sponsoring op radio en televisie. We stellen vast dat een instantie zoals de VTM, het vertikt zich te schikken naar de uitspraken van dit orgaan, wat nochtans in strijd is met zowel de Europese als de Vlaamse regelgeving.

Ik vraag de heer Van der Maelen, die pleit voor meer sanctioneringsbevoegdheden, of we er dan niet moeten voor zorgen dat er een boetesys-

teem komt naast de opschorting en de intrekking van de erkenning. Die boetes zouden zodanig hoog moeten zijn dat ze de overtreding van de regelgeving helemaal niet aantrekkelijk maken.

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Van Dienderen want ten eerste heeft hij de heer De Clerck al het antwoord gegeven dat ik wou geven. Voorts loopt u al vooruit op mijn gedachtengang.

Het spreekt vanzelf - ik dacht trouwens dat wij het daar in de commissie met de minister al over gehad hadden - dat er meer evenredig geproportioneerde sancties moeten komen. Ik heb in dat verband zelf een suggestie. Ik zou bijvoorbeeld een dubbele sanctie durven voorstellen wanneer een omroep een reclame-overtreding doet, bijvoorbeeld met één of meerdere spots. Een eerste sanctie zou zijn de verbeurdverklaring van de inkomsten die die commerciële omroep uit het uitzenden van die spot heeft gehaald. Ik stel voor om die gelden te storten in een audiovisueel fonds. Het klinkt misschien vreemd in de oren opbrengsten uit overtredingen van de commerciële omroepen te gebruiken voor de financiering van de openbare omroep, maar waarom niet.

Ten tweede kan er nog een bijkomende sanctie komen die wordt uitgesproken door het externe controleorgaan.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van der Maelen, het is wel erg hypocriet om bijvoorbeeld aan VTM strengere normen op te leggen dan aan andere buitenlandse stations en om bij overtredingen te gaan sanctioneren. Dat is deloyale concurrentie. Geloof u werkelijk dat de directie van VT4 op hun plechtige communiezieltjes zullen beloven zich te

Van Rompuy

houden aan de normen. Zij komen hier om poen te pakken en dat is het enige dat voor hen van belang is.

Wanneer we die buitenlandse stations op de kabel moeten laten, moeten wij hen op dezelfde manier behandelen als de binnenlandse zenders.

De voorzitter : de heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer Van Rompuy, u hebt niet geluisterd. Ik heb u gezegd dat wij vooreerst moeten proberen een gentleman's agreement te sluiten.

Mijnheer Van Rompuy, u verdedigt de strategie om buitenlandse commerciële zenders buiten te houden. Wij hebben deze strategie nooit verdedigd. De richting waarin de eerste gerechtelijke uitspraak evolueert, bewijst dat wij gelijk hebben.

Wij leggen ons er geenszins bij neer dat alle buitenlandse omroepen zonder uitzondering in Vlaanderen door de kabelmaatschappijen mogen worden uitgezonden.

Ik pleit voor een kader, dat zowel van toepassing is op binnenlandse – als op buitenlandse commerciële zenders. Indien wij er niet in slagen om dit kader op Europees niveau te bekomen, dan zullen wij deze regel in Vlaanderen toepassen via de techniek van de subsidiariteit.

Wij mogen geen situatie creëren waarin de buitenlandse omroepen concurrentiële voordelen blijven genieten.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Dat is precies de strijd die minister Weckx op dit ogenblik levert en waarin hij niet door de socialisten wordt gesteund. Dit is een grote ontgoocheling voor de minister en illustreert de hypocrisie van de socialisten in dit debat.

De heer D. Van der Maelen : Minister Weckx voert een strijd ten einde de buitenlandse oproepen van de kabel te houden.

Wij beseffen ten volle dat wij waarschijnlijk niet in dit opzet zullen slagen. Daarom zoeken wij een andere oplossing en vragen of u bereid bent hieraan mee te werken. Indien u een ander idee hebt, vertrekkend van de realistische vaststelling dat de buitenlandse omroepen er in elk geval zullen komen, dan ben ik bereid deze mogelijkheid samen met u te onderzoeken.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord voor een zeer korte onderbreking.

De heer S. De Clerck : Deze discussie gaat niet over het buiten houden van de buitenlandse commerciële zenders. Wij hebben het over de Vlaamse zenders, die het Europees recht misbruiken om via Londen door de Vlaamse kabelmaatschappijen te worden uitgezonden.

Deze discussie moet voor de rechtbank door minister Weckx worden voortgezet ten einde de juiste grenzen tussen het toelaten van buitenlandse zenders en het misbruik dat hieruit kan voortvloeien, te laten vastleggen. De grenzen van de culturele eigenheid die hierbij ter sprake komt, moeten worden vastgelegd. Hierover moet nu, en niet in de toekomst, door de rechtbank een uitspraak worden aangedaan.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Op een aantal punten kan ik de redenering van de heer Van der Maelen volgen.

Ik wil echter iets rechtzetten. De strijd die ik voer, is geen strijd om de buitenlandse zenders in Vlaanderen van de kabel te houden. Het is een strijd om een zender buiten te houden, die een gecamoufleerde Vlaamse zender is en daardoor onze regelgeving ontduikt. Ik zal die strijd voortzetten. (*Applaus*)

De voorzitter : Mijnheer Van der Maelen, ik verzoek u uw uiteenzetting te beëindigen.

De heer D. Van der Maelen : Mijnheer de voorzitter, het was mijn bedoeling om via een agenda de marges aan te geven binnen dewelke de overheid een inbreng heeft in het medialandschap.

Een overheid heeft nog steeds de mogelijkheid om op een aantal essentiële punten beperkende wetten uit te werken. Ik verwijs in dit verband naar het voorstel met betrekking tot exclusiviteitscontracten en vrije informatiegaranties. Daarnaast zijn er nog andere reglementeringen mogelijk. Zo zouden er op het federale niveau initiatieven kunnen worden genomen om concentratie tegen te gaan. Wij moeten proberen een arsenaal van wetten en decreten tot stand te brengen inzake het vrijwaren van het recht op informatie.

Zo denk ik dat de overheid ook het pluralisme van de pers moet garanderen, bijvoorbeeld door de invoering van een onafhankelijk redactiestatuut van journalisten. We kunnen eerst proberen dit via overleg te organiseren, maar als zulks niet lukt, is het volgens mij de plicht van de overheid journalisten via bepaalde technieken te beschermen tegen ongewenste druk en invloeden die van persgroepen kunnen uitgaan.

Dan wil ik het tenslotte nog hebben over de informatiemaatschappij. Wij worden de jongste jaren overspoeld door tal van informatieproducten : videospelletjes, mobiele telefoons, fax enzovoort. Deze ontwikkelingen hebben een heel belangrijke invloed op de werkgelegenheid, de arbeidsorganisatie en onze wijze van leven. Wij moeten natuurlijk ook oog hebben voor de sociale aspecten verbonden aan deze ontwikkelingen en voor de sociale toepassingen ervan. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat kabelmaatschappijen ertoe worden verplicht in hun must-carry een aantal omroepen gratis of tegen een sociaal tarief ter beschikking te stellen

Van der Maelen

van minder begunstigden. Een reëel gevaar van de informatiemaatschappij is dat ze leidt tot informatie-rijke en informatie-arme mensen. Nieuwe diensten kunnen ook op een maatschappelijk nuttige manier worden aangewend. Zo kunnen wij reglementeringen uitwerken waarbij televerkoop tegen gunstige voorwaarden moet worden aangeboden aan ouderen en gehandicapten. Het kan niet zijn dat alleen degenen die poen willen verdienen hun voordeel doen aan televerkoop. Zij moeten tot sociale tarieven verplicht worden.

Over een paar jaar zal het mogelijk zijn via de kabel alarm te slaan.

Waarom zouden wij er niet voor zorgen dat ouderen hiervan kunnen genieten dankzij een voordelig tarief ? De Vlaamse Raad heeft de opdracht ervoor te zorgen dat de informatiemaatschappij van de 21ste eeuw ook maatschappelijk nuttige toepassingen garandeert. (*Applaus bij de SP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.53 uur.*

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

Vergadering van donderdag 12 januari 1995

Vaste verslaggever : de heer P. Deprez, secretaris van de commissie

– **Vraag om uitleg van de heer M. Olivier tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden betreffende de wijzigingen aan het DAC-statuut.**

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer M. Olivier stipt aan dat de Vlaamse regering onlangs besliste de koppeling van de wedden en lonen van het DAC-personeel aan deze van het overheidspersoneel te verbreken. In de toekomst zullen de werknemers in het Derde Arbeidscircuit betaald worden volgens de weddeschalen vastgesteld door de Vlaamse regering zelf.

De DAC-ers vrezen dat hun loon in de toekomst dan ook lager zal liggen dan dit van het overheidspersoneel. Gelet op de constante zoektocht van de Vlaamse regering naar mogelijke besparingen is de kans inderdaad groot dat de wedden op termijn zullen dalen.

Overigens is het zo, aldus de heer M. Olivier, dat deze werknemers al vele jaren vragen om het DAC-statuut te regulariseren via een omschakeling naar een normale arbeidsovereenkomst. Spreker wijst erop dat velen van hen reeds vele jaren werken in dit preciaire DAC-statuut en ondertussen onmisbaar zijn geworden.

De vraagsteller wenst van de Vlaamse minister een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Welke criteria zullen door de Vlaamse regering worden gevolgd bij het vastleggen van de lonen van het DAC-personeel ?
2. Met welke instanties zal overleg gepleegd worden over de vaststelling van deze weddeschalen ?
3. Overweegt de Vlaamse minister in de nabije toekomst maatregelen te nemen om de DAC-contracten te regulariseren ? Hoe ver staat het overleg hierover met de federale overheid ?

2. Antwoord door de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

2.1. Criteria die de Vlaamse regering zal volgen bij het vastleggen van de lonen van het DAC-personeel.

De minister refereert ter zake naar artikel 21 van het koninklijk besluit nr. 2.5 van 24 maart 1982 dat bepaalt dat een Derde Arbeidscircuitwerknemer "bezoldigd wordt volgens de weddeschaal verbonden aan de graad van een Rijksambtenaar die eenzelfde of een gelijkaardige functie uitoefent".

In artikel 14 van het programmadecreet 1994 werd deze bepaling vervangen door : "De werknemer wordt bezoldigd volgens de weddeschalen die door de Vlaamse regering worden bepaald".

De minister wijst erop dat deze bepaling werd ingegeven door de inadequaatheid van de verwijzingsregeling vervat in voormeld artikel 21 aangezien na de staatshervorming het begrip "Rijksambtenaar" voor de geregionaliseerde aangelegenheden inhoudsloos is geworden.

Door het invoeren van artikel 14 van het programmadecreet 1994 is het artikel 86 van het decreet ter begeleiding van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 zonder discussie van toepassing op het Derde Arbeidscircuit. Dit artikel stelt dat : "De decretale bepalingen, de bepalingen in koninklijke besluiten, in besluiten van de Vlaamse regering of in contracten waarin geheel of gedeeltelijk wordt verwezen naar de loopbanen, wedden, lonen, toelagen en vergoedingen van het personeel van de Vlaamse regering worden geacht te verwijzen naar de bedragen op 31 december 1992. De Vlaamse regering kan evenwel met ingang van 1 januari 1993 een nieuwe regeling treffen".

De minister verduidelijkt dat de grondslag van artikel 86 ligt in de ruimere problematiek rond de Algemene Baremaherziening binnen de Vlaamse administratie.

De principes van de Algemene Baremaherziening waren :

-hoger loon ;

-binnen een onveranderd budget

wat neerkomt op een hoger loon voor minder ambtenaren.

De minister merkt op dat de invoering van de Algemene Baremaherziening voor een probleem zorgde bij de "volgers" (w.o. de tewerkstellingsprogramma's) want dan zou ook de constrainte van het onveranderd budget spelen, wat zou inhouden dat ook voor de "volgers" een vermindering van het aantal te subsidiëren voltijds equivalenten zou opgelegd worden.

Volgens de minister diende er gekozen te worden of voor afbouw van het contingent DAC-ers of voor het loskoppelen van de evolutie van de overheidsbarema's.

Om hieraan te verhelpen werden de volgers losgekoppeld van de evolutie van de wedden en lonen binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap vanaf 1 januari 1993.

In hetzelfde decreet is vastgelegd dat de Vlaamse regering aangepaste barema's kan bepalen. Vandaar de CAO-onderhandelingen bij onderwijs en welzijn, waarin de 2 procent weddeaanpassing op 1 november 1994 werd overeengekomen.

Bij de begrotingsopmaak voor het begrotingsjaar 1994 werd uitgegaan van een aanpassing met 2 procent voor de tewerkstellingsprogramma's.

De Vlaamse regering heeft op 20 juli 1994 haar goedkeuring gehecht aan deze aanpassing met 2 procent vanaf november 1993. Deze aanpassing werd inmiddels ook reeds doorgevoerd. Voor wat betreft de wedde-aanpassing vanaf november 1994 ligt een voorstel van besluit ter bespreking in de Vlaamse regering op 18 januari e.k. voor. Dit voorstel voorziet in een aanpassing met 1 procent.

2.2. Overleginstanties inzake de vaststelling van deze weddeschalen.

De minister verklaart dat er reeds tweemaal overleg is gepleegd met de representatieve werknemersorganisaties, nl. op 7 juni en 28 juni 1994.

2.3. Eventuele toekomstige maatregelen om DAC-contracten te regulariseren en overleg ter zake met de federale overheid.

De minister refereert naar het protocol van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie. Op voorstel van de Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden werd het beleid inzake tewerkstellingsprogramma's in dit protocol geheroriënteerd volgens volgende krachtlijnen :

1. Regularisering van de programma's die beantwoorden aan duidelijk erkende collectieve behoeften en die als onontbeerlijk kunnen beschouwd worden voor de betrokken sector.

2. Dit impliceert dat het geheel van de programma's doorgelicht wordt. De programma's die beantwoorden aan duidelijk erkende behoeften en die als onontbeerlijk kunnen beschouwd worden voor de betrokken sector worden - na overleg in VESOC - geregulariseerd.

3. Deze regularisering dient te gebeuren onder de volgende voorwaarden :

— bilateraal overleg met het functioneel bevoegde departement waarbij de betrokken beleidssector een engagement aangaat inzake tewerkstelling van bepaalde quota van risico-groepen ;

— overheveling van het budget naar het functioneel bevoegde departement. De Vlaamse regering voorziet de nodige budgettaire middelen voor de meerkost van de regulariseringsoperatie ;

— voorafgaand akkoord met de federale overheid dat de trekkingsrechten hiervoor behouden blijven en dat het globale volume aan trekkingsrechten en RSZ-vrijstellingen minsten behouden blijft ;

— de tewerkstellings- en doorstromingsmogelijkheden van personen die tewerkgesteld zijn in programma's, die niet onmiddellijk geregulariseerd worden maar hiervoor wel in aanmerking komen, moeten geoptimaliseerd worden. De overige programma's moeten doorstromings- en rotatiegericht worden aangewend, wat onder meer betekent dat nieuwe aanwervingen gebeuren in een tijdelijk GESCO-contract.

De minister stipt aan dat er tevens dient opgemerkt dat hiermee ook uitvoering wordt gegeven aan één van de krachtlijnen van het regeerakkoord.

Aansluitend op dit afsprakenkader stelt de minister dat deze problematiek formeel werd geagendeerd op de federale tewerkstellingsronde (mei 1993) en de interministeriële conferentie tewerkstelling (1993-1994). Uiteindelijk verleende de

federale minister van Tewerkstelling en Arbeid op 30 juni 1994 haar principiële akkoord maar stelde de verdere uitwerking ervan afhankelijk van een voorafgaand akkoord tussen de gewesten onderling.

De minister wijst er tevens op dat reeds op 19 juli 1994, op voorstel van mevrouw L. Detiège, toenmalige Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden in de interkabinettenwerkgroep, een akkoord tot stand kwam tussen de gewesten, met betrekking tot deze aangelegenheid. Dit akkoord komt neer op een voorstel tot regularisering van de DAC- en IBF-werknemers rekening houdend met de historische verdeelsleutel, namelijk de verdeelsleutel die op 1 maart 1989, datum van de regionalisering van de tewerkstellingsprogramma's, de facto gold.

De minister verklaart dat hij ondanks twee formele vragen in die zin, evenwel nog niet, beschikt over het formeel akkoord van de andere Gewestministers, namelijk de heer C. Picque en de heer A. Lienard.

De minister meent, dat indien dit akkoord niet vlug wordt verleend hij genoodzaakt is deze aangelegenheid te agenderen op het Overlegcomité.

Inmiddels werd door mevrouw M. De Meyer, volksvertegenwoordiger, een wetsvoorstel ingediend in het federaal parlement dat toelaat de Vlaamse optie uit te voeren. De minister zal dit initiatief steunen.

3. Replieken

De heer M. Olivier dankt de minister voor zijn omstandig antwoord en de intussentijd ter zake genomen initiatieven.

De vraagsteller ervaart het principiële akkoord tussen de Gewesten inzake de aangesneden problematiek, als positief. Het wetsvoorstel van mevrouw M. De Meyer zou op het federale bevoegdheidsechelon de verdere afwikkeling van een regeling tussen de gewesten en de federale regering kunnen bespoedigen. De vraagsteller dankt de nieuwe Vlaamse minister voor zijn inzet.

Een ander lid maant echter aan tot enige omzichtigheid met betrekking tot het DAC-statuut.

Volgens dit lid is deze tewerkstellingsvorm geconcipieerd als een tussentijdse uitstapmogelijkheid in het arbeidscircuit, die inderdaad soms uitmondde in een reguliere tewerkstelling. Het concept van het DAC-statuut is te waardevol, om het volledig af te bouwen.

De minister meent hieruit te concluderen dat er bij dit lid een mogelijke misvatting heerst omtrent het DAC- en BTK-stelsel. Hij licht dit toe als volgt.

Het BTK-stelsel is slechts van zeer korte duur, en werd inderdaad gehanteerd als instapmogelijkheid voor jongeren in het arbeidscircuit. Het DAC-stelsel daarentegen is gekenmerkt door een contract van onbepaalde duur. De minister benadrukt de noodzaak een evaluatie door te voeren en tevens bilateraal overleg met het betrokken departement te plegen. Indien blijkt dat de DAC-tewerkstellingsvorm niet beantwoordt aan een collectieve behoefte, is een regularisering inderdaad overbodig.

Na het DAC-stelsel werden IBF-projecten en het stelsel van de gesubsidieerde contractuelen ingevoerd.

De minister stipt aan dat in de DAC- en IBF-projecten ± 9000 werknemers zijn tewerkgesteld. De vraagsteller dringt aan op een verhoogde rechtszekerheid voor de in deze projecten tewerkgestelden.

Verschillende leden menen vervolgens dat de flexibiliteit van deze tewerkstellingsprogramma's dient gewaarborgd.

Een lid benadrukt dat de toestand van de werknemers tewerkgesteld in DAC-projecten dient geregulariseerd. De overige budgettaire middelen dienen vervolgens aangewend in ondersteuning van de andere tewerkstellingsprogramma's. Hierop wenst een ander lid verdere toelichting over de door de minister aangekondigde doorlichting van de DAC-projecten. Zal deze gebeuren door het betrokken departement ?

De minister stipt aan dat het bilateraal overleg een garantie is voor een correcte evaluatie. De minister verklaart dat hij er tevens voorstander van is om een deel van de budgettaire middelen voor de financiering van deze DAC-projecten, over te hevelen naar het betrokken departement. Nochtans zal het departement zelf moeten bewijzen dat de DAC-projecten beantwoorden aan een collectieve behoefte.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van donderdag 12 januari 1995

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bescherming en functie-invulling van vroegere mijngebouwen in Limburg

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De heer L. Steenwegen attendeert de minister erop dat de Limburgse mijngebouwen belangrijke getuigen zijn van het industriële erfgoed. De laatste jaren is er over deze mijngebouwen veel geschreven en gepraat. Uit deze publikaties blijkt dat de gebouwen en de sites erg waardevol zijn. De restauratie van de magazijnen in Eisden bv. bewijzen ook dat men nog steeds fier op deze gebouwen kan zijn.

Spreker stelt dat monumentenvrienden zouden moeten juichen bij zoveel eensgezindheid. Toch meent hij dat er in plaats van euforie vastgesteld wordt dat er veel vragen rijzen en dat velen in Limburg én daarbuiten zich zorgen maken.

Ondanks het feit dat de mijngebouwen niet enkel uit architecturaal-historisch maar ook uit cultureel oogpunt belangrijk zijn, ondanks het feit dat men de tabula rasa politiek uit Nederlands Limburg niet wilde volgen, ondanks dit feit, stelt de vraagsteller vast dat er reeds zeer veel gebouwen verdwenen zijn.

Spreker meent dat de NV Mijnen blijkbaar een bescherming van een aantal gebouwen door de feiten wilde overbodig maken. Nochtans benadrukt de vraagsteller dat hij niet pleit voor een integrale bescherming van alle gebouwen. Spreker verklaart dat hij zich echter niet van de indruk kan ontdoen dat de huidige eigenaars zich bij de onderhandelingen met Monumenten en Landschappen, lieten leiden door prioriteiten die duidelijk vreemd waren aan de bescherming van monumenten.

In april 1993 werden reeds enkele gebouwen beschermd. In december 1993 volgde een ruimere lijst. Een aantal gebouwen kwam op de zogenaamde B- en C-lijst terecht. Van deze gebouwen zou nog onderzocht worden of zij al dan niet beschermd moesten worden.

Spreker wenst over deze feiten enkele vragen te stellen. Klopt het dat er uiteindelijk geen enkel gebouw van deze lijsten definitief beschermd is ? Wat zijn de afspraken en beslissingen die hierover gemaakt zijn ? Met wie werd er onderhandeld ? Wat waren de criteria waarmee deze monumenten werden gewogen ?

Spreker wijst erop dat een aantal elementen erop duiden dat Monumenten en Landschappen en de NV Mijnen een soort van afspraak maakten. Hierin zou bepaald zijn dat enerzijds Monumenten en Landschappen geen nieuwe gebouwen toevoegt op de beschermingslijst : anderzijds zou aan de NV Mijnen gevraagd zijn deze gebouwen alsnog niet af te breken. Gaarne vernam de vraagsteller hieromtrent een duidelijk antwoord van de minister. Is het inderdaad zo dat er dergelijke overeenkomst bestaat ?

Spreker stelt deze vragen omdat bij velen de overtuiging leeft dat er een aantal verkeerde beslissingen zijn genomen. De NV Mijnen heeft de gebouwen aanvankelijk als laatste te delven zone aanzien. Het klopt dat de maatschappij uiteindelijk 1 miljard frank vrijmaakt om een aantal gebouwen te restaureren. Spreker verwijst naar de mooie restauratie van de magazijnen in Eisden. Toch dienen bij die zogenaamde bereidheid om het patrimonium te bewaren en te restaureren een aantal kanttekeningen geplaatst.

Hij merkt op dat de dakbedekking van het hoofdbureel van Eisden plots na een zogenaamde herfststorm één rij schaliën van de dakbedekking wegblies. Van binnen naar buiten nog wel. Over die dakbedekking valt nog meer te zeggen. Toen de aannemer - nadat de beslissing gevallen was om het gebouw te renoveren - het dak wilde herstellen bleken alle schaliën onbruikbaar. Een nieuw dak diende gelegd. De naburige parochiekerk was omstreeks dezelfde tijd toe aan dezelfde dakwerken door dezelfde aannemer. Daar bleek meer dan 70 percent van de bestaande schaliën opnieuw bruikbaar. Tijdens de periode dat weer en wind door de toegebrachte schade aan het dak en de stukgeslagen ruiten vrij spel had werd ook het interieur van dit gebouw zwaar aangetast.

Spreker wenst dit verhaal niet eindeloos te rekken. Door dit voorbeeld wilde hij enkel maar aantonen dat de NV Mijnen de door hun beschikbare middelen niet steeds op de beste wijze gebruikt. Blijkbaar wil men met de renovatie van dit ge-

bouw aantonen dat een bescherming van verschillende mijngebouwen een hopeloze zaak was. Blijkbaar is dit gelukt. De gebouwen die op de B- en C-lijst stonden zijn niet weerhouden voor definitieve bescherming.

Deze geslaagde techniek wil men blijkbaar nu ook in Waterschei herhalen. Een plaatsbezoek maakt onmiddellijk duidelijk dat de gebouwen van de mijn van Waterschei in zeer slechte staat zijn. Ook hier kan vastgesteld worden dat ruiten gebroken werden, en de dakbedekking losgerukt. Aan de binnenzijde van het hoofdgebouw is alles wat enige waarde heeft volledig uitgebroken. Zo ondermeer smeedijzeren trapleuningen en houten lambrizeringen. Moet deze roofbouw ook hier aantonen dat zwaar verkommerde gebouwen een onnoemelijk hoge investeringskost vergen ? Wil men na dit bewijs geleverd te hebben uiteindelijk de weg banen voor deklassering en afbraak ?

Spreker stelt dat hij reeds in zijn uiteenzetting aanhaalde dat verschillende studies de waarde van dit patrimonium aanduiden. Naar analogie met wat in het Ruhrgebied gebeurde wenste spreker te vragen om bepaalde gebouwen waarvoor niet onmiddellijk een nieuwe functie is voorzien "in te pakken". Hieronder kunnen ook gebouwen van de B-lijst geplaatst worden. Het Ruhrgebied beschikte tien tot vijftien jaar geleden niet over de middelen en de creativiteit om de oude mijnmonumenten een zinvolle nabestemming te geven. Toch besliste men om enkele van de monumenten "in te pakken" zodat deze nu omgevormd worden tot musea, ateliers, kantoren of kunstcentra. In de Ruhrstreek is men nu zeer opgetogen en fier dat die beslissing toen genomen is. Dit feit lijkt zo belangrijk dat dit zeker navolging verdient.

Een volgende vraag handelt over de realisatie van het Fenix-project. Graag vernam de vraagsteller of de Administratie van Monumentenzorg actief betrokken wordt bij het uittekenen van de plannen ? Bestaan er geregelde contacten ? Is er inspraak van de minister ? Voorkomen is beter dan genezen. Spreker meent dat het erg jammer zou zijn dat men net voor de realisatie van het project niet uitgaat van de kwaliteiten van de bestaande bebouwde omgeving.

Een laatste vraag betreft de verschillende mijncoïtés. De woonwijken "ontsnappen" tot heden aan elke graad van bescherming. De studies van André Loeckx en de Koning Boudewijnstichting bevestigen dat het hier gaat om een waardevol erfgoed. Ook hier is er eensgezindheid. Dat deze eensgezindheid niet beperkt is tot de kringen van monumentenvrienden bewijzen de verkoopprijzen van woningen die in tuinvijken gelegen zijn : de tuinvijk van Eisden is hiervan misschien het beste voorbeeld maar zeker niet het enige.

Iedereen stelt echter vast dat de samenhang van de tuinvijken steeds meer aangetast wordt. Er wordt duchtig bijgebouwd, geschilderd en bepleisterd. De zo typische wijkbeplanting wordt niet meer onderhouden en vervangen door moderne tuinomheiningen.

Spreker attendeert de minister erop dat de gemeentelijke organen tot op heden erg passief bleven om de integriteit van deze woonwijken te behouden. Daarom wenst spreker te vernemen of er reeds gedacht werd deze wijken als stads- of dorpsgezicht te beschermen. In deze optie draagt immers niet enkel de gemeente maar ook de Administratie van Monumenten en Landschappen een belangrijke verantwoordelijkheid. Via deze constructie zouden de bewoners ook makkelijker gestimuleerd kunnen worden om een uniform wijkbeeld te behouden of te herstellen. Anne Mie Draye heeft het in haar boek over de fiscale aftrek die de bewoners kunnen inbrengen. Uit deze studie blijkt dat dit de overheid geen frank kost. Wat weerhoudt de Administratie ervan om hiervan werk te maken ?

2. Antwoord van de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming

De minister antwoordt op de verschillende vragen samenvattend als volgt. Eventueel kan desgewenst naderhand bijkomende schriftelijke informatie worden verstrekt.

— De stand van zaken met betrekking tot de beschermingsdossiers

De minister merkt preliminair op dat hij geenszins het proces wenst te maken van het financiële reilen en zeilen bij de toenmalige KS, met betrekking tot het beheer en/of de verkoop van onroerende goederen en andere eigendomsoverdrachten met betrekking tot het KS-patrimonium. Deze problematiek kreeg immers reeds ten volle zijn beslag in de KS-Onderzoekscommissie. Inzake het industrieel archeologisch patrimonium rijst tevens evenwel de vraag naar de optimale toekomstige vrijwaring van dit patrimonium. Welke herbestemming zal hieraan worden gegeven ?

De minister stipt aan dat uit de activiteitenverslagen van het Bestuur voor Monumenten en Landschappen ter dege blijkt dat er reeds een grote inspanning werd geleverd voor de beschermingswaardige gebouwen van dit patrimonium.

De minister benadrukt dat hij geen voorstander is van een tabula rasa-aanpak, zoals destijds voorgesteld door de heer T. Gheyselincx. Later groeide er een grote bereidheid inzake de vrijwaring van het industrieel erfgoed van de mijnen. De huidige voorzitter van de NV Mijnen ervaart een beschermingsseparatie als waardevol. Een eerste aanzet in dit dossier werd gegeven door minister L. Waltniel.

De minister stipt aan dat er thans reeds 43 constructies bij ministerieel besluit wettelijk zijn beschermd (o.m. de belangrijkste en meest waardevolle industrieel-archeologische gebouwen van het mijnpatrimonium zoals de zes schachtblokken).

De minister meent dat deze schachtblokken landschappelijk een waardevol element zijn in het mijnlandschap. De NV Mijnen zullen 1,3 miljard frank besteden aan restauratiewerken. De Vlaamse regering zal gedurende drie jaar, telkens ± 100 miljoen frank, onder de vorm van een restauratiepremie toekennen, als financiële ondersteuning van dit restauratiedossier. De NV Mijnen voert deze restauratie-, opruimings- en slopingswerken uit met eigen personeel (± 1.200 werknemers). Andere deelactiviteiten hiervan worden uitbesteed aan derden.

De minister beaamt dat er naast de A-lijst, ook een B- en C-lijst werden gehanteerd. De minister licht dit toe als volgt. Op de C-lijst worden die gebouwen opgenomen die voor afbraak in aanmerking komen. De kolenwasserij bv. kan immers niet in alle mijnzetels worden beschermd enz.

Wel dienen, vormgevend aan de specificiteit van de mijnroute, in de verschillende mijnlokaties, de meest merkwaardige en belangrijke gebouwen en constructies beschermd.

De mijnsite van Beringen kan gelden als het prototype van een mijnsite met een grote archeologische waarde (museale waarde). Hier zal de kolenwasserij wel worden beschermd, zonder al te ingrijpende en dure restauratiewerken. Op de B-lijst werden in samenwerking met de NV Mijnen een aantal gebouwen opgenomen, waarvoor een herbesteding diende gezocht (bv. Eisdien).

Tal van andere dossiers zijn thans nog in voorbereiding. Gelet op de hybride opstelling van de NV Mijnen, stipt de minister aan dat de meest waardevolle gebouwen opgenomen op de B-lijst zullen worden beschermd, mede gelet op het tijdelijke karakter van de NV Mijnen wiens opdracht afloopt eind 1996. Tevens zal intensief worden gezocht naar een nieuwe functie invulling van deze gebouwen.

Inzake het "inpakken" van de monumenten verduidelijkt de minister dat de Stichting Vlaams Erfgoed, ter zake een actieve rol kan spelen. De gemeente- en provinciebesturen beschikken helaas niet over voldoende financiële middelen. De NV Mijnen draait ook veel te lang met de indiening van de restauratiedossiers. Voorts beschikt de NV Mijnen niet over een voldoende gespecialiseerd personeelskader en de nodige technische know-how om deze dossiers succesvol alleen af te handelen. De minister zal daarom om de medewerking ter zake verzoeken van de Stichting Vlaams Erfgoed bij de opstarting van de restauratiewerken.

Inzake het Fenix-project stipt de minister aan dat het Bestuur van Monumenten en Landschappen hierbij niet is betrokken. Het Bestuur zal slechts advies verlenen bij de indiening van de bouwaanvraag. Inzake de aantasting van de samenhang van de tuinvijken verklaart de minister dat hij zich ter dege bewust is van de door de vraagsteller geschetste problematiek. Er

is evenwel nog geen inventarisatie gemaakt van de meest merkwaardige tuinvijken. Het

Bestuur van Monumenten en Landschappen nam reeds het initiatief om in Beringen de tuin- en woonwijk te beschermen als dorpsgezicht.

3. Replieken

De heer L. Steenwegen vraagt aan de minister of de andere gebouwen (buiten de 43 wettelijk beschermde), voor afbraak in aanmerking komen. De minister verduidelijkt dat de meest merkwaardige van de op de B-lijst opgenomen gebouwen zullen worden beschermd. Wel is het mogelijk dat andere gebouwen zullen opgenomen worden op de C-lijst. De B-lijst wordt gedeeltelijk opgeheven en overgeheveld naar de A-lijst en de C-lijst.

De vraagsteller wenst nog enige verduidelijking over het "inpakken" van gebouwen. Betreft het gebouwen opgenomen op de A-lijst ? Geschiedt dit op verantwoordelijkheid van de NV Mijnen ? Wie betaalt de financiële kosten hiervan ? Wat is de verhaalmogelijkheid bij een mogelijke verkommering van dit patrimonium ?

De minister refereert naar de algemeen instandhoudingsverplichting voor de eigenaar. Hierop wordt toegezien door de inspecteurs van het Bestuur Monumenten en Landschappen.

Inzake de bescherming van de tuin- en woonwijken dringt de vraagsteller aan op de bescherming van deze wijken in Eisdien en elders.

De minister stelt dat de inventaris zal toelaten de meest waardevolle tuin- en woonwijken te beschermen. De minister betwist niet dat deze tuin- en woonwijken geleidelijk aan een meerwaarde zullen realiseren op de vastgoedmarkt.